

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXX

Balandis - April 4, 1985

Nr.14

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Derybos su sovietais

Žvilgsnis iš mūsų patyrimo

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitę šiame krašte buvo nemažai ginčijamasi apie derybas su sovietais, kaip juos įkalbinti į atominį nusiginklavimą. Ta proga 23 liberaliai nusiteikę demokratų kongresmanai net parašė laišką Gorbačevui, ragindami jį laikytis seniau sudarytų sutarčių. Kiti kongresmanai priešinosi naujų MX raketų statybai, nes jomis sunku išgaudinti sovietus, o kaštuoja daug - kas papiktino 'kremlinlogistą' Dimitri K. Simes. Laiške N.Y. Times jis išpėjo, kad atsisakymas nuo to ginklo, neišsiderėjus nieko už tai sau, tik sužadins rusų panieką, o oponento panieka nevedanti prie nusileidimo jam.

Besistebint amerikiečių naviu, prisimena mūsų - ar tiksliau, dėl mūsų - derybos su sovietais. Turiu galvoje vokiečių-sovietų derybas dėl 'itakos' Lietuvoje, kurios užsibaigė beveik komišku nesutarimu dėl Suvalkijos pasienio ruožo vertės ir kainos. Daug medžiagos tokiems prisiminimams patiekė prof. J. Kaslas savo knygoje THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA (Robert Speller & Sons, Inc., New York, 543 psl., \$15, 1973).

Kaip žinome, slaptu 1939 metų rugpjūčio 22 d. protokolu, vokiečiai su sovietais pasidalino Pabaltę, priskirdami Estiją ir Latviją sovietams, o Lietuvą Vokietijos itakos zonai smulkiau neapibrėždami ką reiškia 'itaka'. Po sėkmingos invazijos į Lenkiją, rugsėjo 28 dieną tas susitarimas buvo pakeistas, vokiečiams atiduodant Liublino vaivadiją ir kai kurias teritorijas į rytus nuo Varšuvos, už ką sovietai gavo Lietuvą. Hitleris tačiau, nenorėdamas skirtis su visu mūsų kraštu, sau išsiderėjo tam tikrą pasienio juostą. Kaip apie tai pranešti Lietuvos vyriausybei?

Spalio 3 d. Vokietijos ambasadorius Maskvoje Schlenburgas telegrafavo Berlynui, kad ji tos dienos 2 val. p.p. pasikvietė Molotovas, kuris pranešė, kad tą pačią dieną atvyks tančiam Lietuvos užs. reikalų ministeriui jis pasakysias, kad sovietai perleis Lietuvai Vil-

nių ir tuo pačiu duosią supras-ti, kad Lietuva turėsiant perleisti dalį savo teritorijos Vokietijai. Molotovas pasiteiravo vokiečio, kaip jam patinka tokia procedūra. Schulenburgas samprotavo, kad geriau būtų, jei sovietai iškeistų Vilnių į tą ruožą, o paskui patys perleistų tą ruožą Vokietijai. Schulenburgui nepatiko, kad Molotovas noris pasirodyti kaip geradėjas, o vokiečius pasaulio akyse parodyti kaip Lietuvos teritorijos plėšikus. Schulenbergas manė, kad gal geriau būtų palaukti su to ruožo perleidimu iki to laiko, kai sovietai okupuos Lietuvą ir tada jie perduos tą ruožą Vokietijai. Ribbentropas su tais išvedžiojimais sutiko ir išakė Schulenbergui paprašyti Molotovo to klausimo nediskutuoti su lietuviais, bet Lietuvos okupacijos atveju tą ruožą palikti neokupuotą.

Sekančią dieną Molotovas pranešė, kad jis, deja, negalėjo nutylėti to sutarimo (dėl pasienio ruožo) lietuviams, kurių delegacija tai sužinojusi labai nusiminė, nes kaip tik iš ten yra kilę daug jų vadovaujančių asmenybių. Molotovas dar pridūrė, kad Stalinas ASMENISKAI prašo vokiečių vyriausybės šiuo metu nereikalausti Lietuvos teritorijos dalies perleidimo.

Tą pačią spalio 5 d. 3:45 val. ryto, Ribbentropas iš savo pusės išakė pasiuntiniui Kaune Zechlinui pranešti Lietuvos vyriausybei:

'Pasirašant Vokietijos-Sovietijos nepuolimo pakta rugpjūčio 23 d., išvengimui komplikacijų Rytuose Europoje buvo kalbama apie išskyrimą vokiečių ir sovietų itakos zonų. Tuose pasikalbėjimuose AS REKOMENDAVAU VILNIAUS SRITĮ GRAŽINTI LIETUVAI, su kuo sovietų vyriausybė sutiko ... Rugsėjo 28 buvo sutarta dėl Vokietijos-Sovietijos sienos ... Tada dalis Suvalkijos atiteko Vokietijai. Kadangi tai sudarė labai komplikuo-tą ir nepraktišką sieną, aš rezervavau sienų pakeitimą šioje srityje, pagal kurį mažas Lietuvos teritorijos ruožas atitektų Vokietijai ... Jūs esant įgaliotas pranešti Lietuvos vyriausybei, kad šiuo lai-

Pieta. Lietuvos dievdirbio XIII amž. kūriny.

Gyvenimo upė

A. Merkelis

Gyvenimas, lyg srauni upė, nesulaikomai mus neša priekyn. Tik nevisi vienodai, ne visi laimingai gyvenimo upėje plaukiame. Vieni keliavę įvairi ir nuotykinga. Kiti grumiasi su didelėmis pražūtingomis bangomis, ir nėra laiko kada bežvalgytis į žavingus krantus. Visos jėgos skiriamos

kuo Reicho vyriausybė nenori kelti sienos pakeitimo klausimą, su sąlyga tačiau, kad Lietuvos vyriausybė tą reikalą laikytų visai slaptu.

(Nukelta į 2 psl.)

pastangoms išsilaikyti audringų bangų paviršiuje.

Vieni gyvenimo upėje plaukia, turėdami aiškų tikslą, kur jie plaukia ir ko savo žemiškąją kelionę siekia. Kiti taip sau plaukia, lyg pramogautojai, be aiškaus tikslo, be tikro siekinio. Vieni linksta po sunkia vargų ir rūpesčių našta, kiti jos nejaučia.

Diena veja dieną, metai — metus ir taip gyvenimas lekia lyg ugnies paukštis, smarkiai, n e s u laikomai. Daugelio norų, troškimų, svajonių įtaigojama žmogaus žemiškoji kelionė, bet

jo gyvenimo upėje plaukia negražinamai viena neatšaukiama ir nepermaldaujama kryptimi į Amžinybės Angą.

Vieni Amžinybės Angą priplaukia greičiau, kiti vėliau, bet visi į ją plaukia tik niekas iš jos nebegrižta. Amžinybės Angą praplaukus žemiškas laikas sustoja, ir prasideda Amžinybės, kuriai nėra nei pradžios nei pabaigos.

Gyvenimo nesulaikomoje tekmeje, lydimyje kasdienių darbų ir vargų, džiaugsmų ir skausmų, yra išskir-

(Nukelta į 4 psl.)

Linksmų Šv. Velykų linkime visiems Dirvos rėmėjams, bendradarbiams ir skaitytojams!

SAVAITINĖ POLITIJOS Antrąvalga

Kovos dėl MX raketų užkulisiai. - Už ir prieš. - Nelaukta pagalba iš JAV majoro mirties.

Kovo 26 d. JAV Kongreso Atstovų Rūmai 219 balsų prie 213 pritarė 21-sios MX raketų įsigijimui. Už balsavo 158 respublikonai ir 61 demokratas, o prieš 189 demokratai ir 24 respublikonai. Atseit, nebuvo paisoma partinės priklausomybės.

Dėl MX raketos ginčijamasi jau beveik 10 metų. Netruksta svarių argumentų prieš ją. Vienas jų yra toks, kad ji, patalpinta į slėptuvę, yra lengvai pažeidžiama. Jei sovietai užsimanytų pirmu smūgiu sunaikinti, jei ne visas, tai bent didelę daugumą amerikiečių strateginių (tolimos distancijos raketų), teoriškai jie galėtų tai padaryti ir JAV tokiu atveju galėtų pasikliauti savo lėktuvų ir povandeninių laivų atominiais ginklais. Už tat saugiau būtų apsiginkluoti mažesniomis, tačiau judriomis — lengvai kilnojamomis — raketomis, kurias būtų sun-

By David Seavey, USA TODAY

ku 'pirmu smūgiu' sunaikinti. Būdinga, kad per diskusijas niekas nenorėjo prileisti minties, kad atitinkamoje, dabar sunkiai įsivaizduojamoje situacijoje, JAV gali būti priverstos pasinaudoti 'pirmu smūgiu'. Tiesa, iki šiol jos neturėjo tam tikslui tinkamo ginklo, bet MX tai paskirčiai kaip tik tinka. Kiekviena jų gali 400 pėdų tikslumu paleisti 10 ar net 12 sprogstamųjų užtaisų, kurie galėtų sunaikinti sovietų raketas jų slėptuvėse. Kadangi kaip tik tokios raketos, o ne povandeniniuose laivuose ar lėktuvuose laikomos, sudaro sovietų atominės jėgos milžinišką daugumą, galima pasidaryti išvadą, kad jos, jei jų bus pakankamai įsigyta (planuojama viso labo 100, su dabar numatytom pastatyti 21, jų jau JAV arsenale bus 42), sovietai turės rimto pagrindo derėtis dėl raketų skaičiaus sumažinimo.

Atrodo, kad visai aišku, deja, kitaip atrodo beveik pusei JAV kongreso narių. Jie mano, kad sovietus galima logiškai įkalbėti susitarti, nurodant, kad jei jūs nenorite nusiginkluoti, mes norom-nenorom turėsime apsiginkluoti. Sovietai, manydami kaip sunkiai administracijai yra praversti per kongresą lėšas, skirtas apginklavimo reikalams, gali su pagrindu pamanyti, kad jie amerikiečius galės savo propaganda įtikinti, kad jie nėra tokie blogi, kaip iš tikro yra. Už tat labai svarbu, kad kongresas vis dėlto pasisakė už tas 21 raketas ir net daugumas kalbėjusių prieš neteisino savo nuomonės tuo, kad sovietais reikėtų daugiau pasitikėti...

Tam tikros įtakos į balsavimą turėjo JAV majoro Arthur D. Nicholson Jr. nušovimas sovietų Vokietijos zonoje. Tas majoras ėjo tas pačias pareigas kaip neseniai DIRVOJE paminėtas išėjęs į pensiją plk. lt. dr. D. Nargele USMC. Kaip dabar paaiškėjo, pagal 1947 metų sutarimą, kiekviena okupacinių valstybių pas kitas turi karinių ryšinių misijas. Nors padalinimas į vakarines zonas jau seniai užmirštas, misijos toliau liko. Vakariečiams buvo labai svarbu turėti jas Rytų zonoje, nes joje sovietai laiko apie 400,000 karių, kurie, puolimo į Vakarų Europą atveju, sudarytų invazijos armijos pirmąją bangą. Už tat sovietų armijos judėjimą rytinėje zonoje yra labai svarbu iš arti sekti ir ypač pastebėti kokį jos įtartina telkimą ar manevrus. Ryšininkai faktinai gali laisvai judėti su savo uniforma, bet be ginklų. Sovietai paprastai daro visus galimus nemalonumus, kad ryšinių uždavinių apsunkinti. Jų automobiliams, kurie yra atitinkamai atžymėti, užblokuoja kelią. Vaizduoja, kad savo autovežimiais nori susidurti. Neseniai vienas prancūzų karininkas buvo užmuštas, įvažiuojant į jo automobilį Rytų Vokietijos kariuomenės sunkvežimiu. Fotografijos aparatų nevalia turėti, bet tiek sovietai, tiek vakariečiai juos turi, nors yra pavojus, kad juos gali atimti, kas dažnokai atsitinka. Ryšininkai-karininkai paprastai važiuoja kartu su šoferiais seržantais, kurių automobilių valdymo menas

Iš kitos pusės

Tarybinis žurnalistas Antanas Marcinkevičius nusipirko silkę ir vasario 23 d. LITERATŪROJE IR MENE rašė:

"Parėjęs namo, ieškau, ieškau, ieškau — nerandu! Tik popierių didžiulė krūva, o silkutės nėra."

Pasirodo, kad silkutė buvo prilipusi prie vieno storo lapo. Kapodamas tą silkutę autorius vis dar negalėjo nusiraminti dėl tokio popieriaus netaupymo. Jei jis kiekvieną dieną nusipirktų po silkutę ir gautų tiek daug popieriaus, per metus jis jo sutaupytų trylikos spaudos lankų knygai išleisti!

Suvalgius kapotą silkę paaiškėjo dar viena problema:

"Trūksta popieriaus (ne tik knygoms leisti, bet) ir dar vienas, kaip čia mandagiai pasakius, buitiniams reikaliukui. Susidarė tokia situacija, kad tik aukštesnio tipo įstaigose dar rasi šitame žmonių labai reikalingame kabinetelyje atitinkamo popieriaus rulonėlį. Kitur styro tik plikut plikutėlė vinis — net laikraštis neužsmeigtas. Patenki į labai nepatogią padėtį, jeigu pamiršti iš anksto pasirūpinti popierium ir nesinešioji jo portfelyje. Prie to deficito, kai jo išmeta, susidaro tokios eilės, kad parduotuvėje netelpa."

Skačiau, kad Budapešte su panašia bėda buvo taip susitvarkyta. Socialistinės Vengrijos sostinės reprezentacinė išvietė buvo išnuomota vienam privačios iniciatyvos žmogui. Jis ne tik nuomą laiku sumokėdavo, bet įstaigą praplėtė, įrengdamas joje dušus. Iš pelno tas žmogus dabar net viešbutį pasistatęs. Tai kapitalistinis problemos sprendimas, o koks būtų socialistinis: marksistinis-leninistinis? Marcinkevičius siūlo:

"Menkas juokas, kai šito popieriaus pritrūksta. Ar nevertėtų tad ir mums, draugai satyrikai, imtis plunksnos."

Plunksnos vietoje rulonėlio?

(vm)

DERYBOS SU SOVIETAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Dar nespėjusi pasiprašyti audijencijos, Zechlina pasikvietė min. pirm. pav. K. Bizauskas, kuris jam pranešė, kad tą naujieną iš Maskvos atsiųsė Urbšys, kuris - ją išgirdęs iš Molotovo - nedrįso perduoti į Kauną telefonu. Zechlinas užtikrino Bizauską, kad tas reikalas nėra skubus, kas ji (Bizauską) matomai maloniai paveikė. Jis prašęs perduoti padėką Vokietijos vyriausybei. Zechlinas taip pat pranešė, kad Kaune buvę vilčių, kad Vokietija, gavusi Lenkijos Suvalkų dalį, ją perleis Lietuvai.

Tos pačios dienos vakara, pas Vokietijos užs. reik. min. valstybės sekretorių Weizackerį apsilankė mūsų ministeris Berlyne K. Skirpa, kuris vo kiekui pasirodė draugiškesnis negu jis laukė. Skirpa net dėkojo, kad vokiečių vyriausybė atšaukė savo pretenziją į Lietuvos teritoriją. Weizackeris ji patikslino pareikšdamas, kad tik šiuo metu tas reikalas nėra skubus.

Kas konkrečiai sudarė tą 'pasienio ruožą'? - Tai linija į pietus ir vakarus nuo Sirvintų, Pilviškių, Marijampolės, Simno ir Zapockinės. Į ji įėjo, pagal sovietų apskaičiavimus, beveik visa Vilkaviškio apskritis, trečdalis Marijampolės aps., 1/5 Seinų apskrities ir 1/15-toji Alytaus apsk. su 184,108 gyventojais. Jų tarpe - 151,186 lietuviai, 13,475 vokiečiai, 13,963 žydai. Tas žinias iš Lietuvos Statistikos Biuro skubiai parūpino Pozniakovas.

(Bus daugiau)

yra akrobatiškas. Nicholsono atveju, sovietų kariai neleido šoferiui suteikti Nicholsonui pirmos pagalbos, kuris per pusvalandį nukraujavo.

Kalbant apie sovietus... žymiausias disidentas Sacharovas pagrasino atsistatydinti iš Sovietų Mokslų akademijos, jei jis nebus paleistas iš tremties Gorkio mieste. Nepaisant to, kad jis buvo pavarytas iš visų savo turėtų postų, Sacharovas iki šiol yra Mokslų Akademijos narys ir gaudavo iš jos algą. Akademija turi apie 300 narių, kurie Sovietijoje yra labai gerbiami ir turi kitiems neprieinamą privilegiją. Sakoma, kad jie ir savo valdybą išrenka tikrai slaptu balsavimu.

★

Jungtinių Tautų Žmonių Teisių komisija paskelbė raportą apie žmonių būklę Afganistane. Sovietų pakalikai afganai tą raportą tuojau pavadino Amerikos imperialistų fabrikacija, kurios autorius esąs agentas. Iš tikro jis yra austras profesorius Felix Ermacora, kuris anksčiau irgi JT pavedimu tas teises tyrinėjo Pietų Afrikoje ir Čilėje. Tuos raportus JT visuotinas susirinkimas užgyrė. Jam nebuvo leista įvažiuoti į Afganistaną, tačiau iš pabėgėlių surinktų duomenų padėtis Afganistane yra baisi. Raporte minimas ištisų kaimų gyventojų sunaikinimas. Vienu atveju net 505 gyventojų sušaudymas ir panašūs

veiksmas. Politinių kalinių, prof. Ermacora duomenimis, Afganistane yra 50,000. Kankinimas yra kasdienė praktika.

Komisija 31 balsų prieš 7, penkiems susilaikius, raportą priėmė. Idomu, ar ji priims Visuotinas Susirinkimas šių metų rudenį? Sovietai raporte mandagiai vadinami 'užsieniečiais'. Komisija rekomendavo iš Afganistano atitraukti 'užsieniečių' kariuomenę.

OWNER/OPERATORS

WE NEED POWER UNITS — COMPANY OWNED TRAILERS. MUST MEET DOT & OUR OWN DRIVER QUALIFICATIONS. GUARANTEED 80 CENTS PER MILE LOADED & EMPTY MILES.

VAN OR MACHINERY DIVISION
HUSBAND & WIFE TEAM
WELCOME
CALL COLLECT
201-896-1616

FREDERICK TRANSPORT
LYNDHURST, N. J. 07071
(10-16)

OWNER OPERATORS

Riss International has openings for owner operators with tandem tractors to pull company equipment. Prompt weekly settlements. Generous trip advances. Quick turnaround. For more details call Linda from 9 a.m. to 4 p.m. at 614-345-6677 or 1-800-282-2350.

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED MACHINE TOOL REBUILDERS

To work in a congenial community an aggressive leader in machine tool rebuilding industry is in need of machine tool rebuilders. Interested applicants must have a minimum of 10 years experience in the rebuilding environment. Send resume with salary requirements in confidence to:

MACHINE REPAIR INC.
202 W. 9TH AVE.
DENVER, COLORADO 80204
(11-15)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NEMIRTINGUMO PILNATVĖS ILGESYS

Senovės romėnų žymiausias oratorius, lotyniškais Vakarams pateikęs vėlesniųjų graikų mokslo sampratą, Ciceronas (106-43 pr. Kr.) teigė: "Kaip mes tikime dievų buvimą, taip visos tautos tiki žmogaus sielos gyvenimą anapus kapo" (Cicero: De oratore — Apie gerą kalbėtoją).

Plutarchas (46-120 po Kr.), graikų filosofas ir rašytojas, aiškino, kodėl tikėjimas pomirtiniu gyvenimu siekia seniausius istorijos laikus ir kodėl neįmanoma tiksliai nurodyti, kada toks tikėjimas prasidėjo.

Ir šiandieną neįmanoma tiksliai nurodyti, kada pradėta tikėti pomirtiniu gyvenimu, siekiančiu seniausius istorijos laikus. Šiandieną betgi labai gerai žinome, kad tikėjimas tokiu gyvenimu, t. y. žmogaus sielos nemirtingumu yra visuotinis faktas, būdingas ne kiekvienam žmogui, bet kiekvienai tautai ir tautalei — pačiai žmonijai.

Sakysim, senovės egiptiečiai maždaug prieš 5480 su viršum metų žmogaus kūną ideografiškai vaizdavo negyvos žuvies pavidalu, reiškiančiu žmogaus kūną, sielai nuo jo atsiskyrus. Todėl jie velionio kūną balzamuodavo, kad jis būtų priimtinas velionio sielai — vėlei, gyvenančiai aname pasaulyje. Kaip matome, balzamuoto kūno "nemarumas" siejamas su žmogaus sielos nemirtingumu, nes ji, ir nuo kūno atsiskyrusi, savarankiškai gyvena.

Senovės lietuviai tam tikrais atvejais sudegindavo ant laužo ir mirusiojo kūną, ir kai kuriuos reikmenis (kartais drauge sudegindami ir žirgą), kad velionis, o ne tik vėlė, turėtų tai, kas reikalinga gyvenimui aname pasaulyje. Taigi, laužo liepsnomis senovės lietuviai išreiškė nemirtingumo pilnatvės ilgesį.

Tas jų giliai prasmingas ilgesys šių dienų savo galutinėse išvadose rodo, kad

senovės lietuviai tiesiog nujaudė tokią nemirtingumo pilnatvę, kuriai priklauso ir kūnas, ir siela — pats žmogus, tartum iš numirusių prisikėlęs. Iš tikrųjų jie, sakydame, visa širdimi troško, kad pats žmogus, nors miręs ir palaidotas, kada nors taptų nemirtingu. Kaip tai galėtų ir turėtų įvykti? Jie nežinojo ir negalėjo žinoti, neturėdami dieviškojo Apreiškimo. Tačiau ir be Apreiškimo jie aiškiausiai parodė, kaip nė viena pagoniška tauta, kad tikėjimas sielos nemirtingumu yra visuotinis faktas. Tai faktas, kurį anot šv. Tomo Akviniečio, galima įžvelgti be dieviškojo Apreiškimo.

Suprantama, kodėl žmogaus sielos nemirtingumu tikėjo ir tiki visos tautos, neišskiriant nė tų, kurios neturėjo ir neturi dieviškojo Apreiškimo, geriausiai žinomo visuotinei — katalikiškai Krikščionybei.

Krikščionybės mokslas nušviečia nemirtingumo pilnatvės Tikrovę — prisikėlusį Kristų. Jis prisikėlė anų Velykų sekmadienį, rytui dar nepradėjus aušti. Prisikėlusiojo kūnas — su-

Kiekvienais metais minint Vasario 16 d. šventę vis išklauseris įvairaus turinio kalbos apie ją. Jos dažniausiai ne šabloninės, bet originalios, pačių kalbėtojų susikurtos. Nors kalbos sakomos užsimenant Vasario 16 d. akta, tačiau apie jį patį kuo mažiau kalbama. Susilaikoma apie jį kalbėti, nes jis laikomas visiems žinomas ir kalbos apie jį būtų tarsi senai išskultų šiaudų pakartotinis kūlimas. Juk visiems žinomas faktas, kad štai 1918 m. vasario 16 d. susirinko lietuvių Taryba Vilniuje ir paskelbė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Vienas kalbėtojas Los Angelėje prilygino Tarybą vaivorykštei, staugai pasirodžiusiai ir akta paskelbusiai. Bet žinoma, jog ir vaivorykštė pasirodo kartais tik po lietaus; atseit, pirma turi būti lietus, kad vaivorykštė pasirodytų. Lietus yra vaivorykštės precedentas. Panašiai ir lietuvių Taryba atsirado iš anksčiau susidariusių tam tikrų visuomeninių santykių. Ji buvo praeities vyksmo išdava, kaip ir visi istoriniai reiškiniai. O Vasario 16 d. aktas ir buvo išskirtinis reiškinys mūsų tautos istorijoje.

Kalbamas aktas kilo iš politinių sąlygų susidariusių po 1915 metų vokiečių okupacijos. Jau pirmaisiais rytinių Europos kraštų okupacijos metais vokiečiai parodė turėtus karo tikslus, kai jie išskyrė du pačius vakarinius kraštus, Lietuvą ir Kuršą, ir kiekvieną jų pavertė kariškos administracijos (Militaerverwaltung) vienetais. Abu kraštai buvo numatyti ateityje prijungti prie Vokietijos, tariant, aneksuoti. Lietuvoje, kaip būsimoje aneksuotinoje srityje, jie įvedė kietą karišką režimą. Žmonės buvo tiesiog atiduoti valdžioje įkurdintų žandarų saugalei. Valsčiai buvo suskirstyti seniūnijomis, parenkant seniūnus. Seniūnai (bent mano gyvenamame valsčiuje) turėjo kas sekmdienį susirinkti žandarų būstinėje ir priimti visokių rinkliavų įsakymus. Gavę juos, seniūnai apeidavo savo seniūnijos ūkininkus ir įsakydavo ką ir kiek vežti į apskrities valdybą (kreisamtą). Kartais žandarai patys darydavo

dvasintas, nebegalįs kentėti, ir medžiaginiai dalykai nebesudarė jam jokių kliūčių judėti (plg. Mat. 24, 27; Jon. 20, 19-20).

Tai Prisikėlusiojo geriausiai žinomas kūno savybės, į kurias, anot Apreiškimo, bus panašūs kiekvieno ir kiekvienos kūnas po visuotinio iš numirusių prisikėlimo (plg. Filip. 3, 21). O žmogaus nemirtingumo pilnatvės ilgesys vėlykiškai triumfuos "paskutinę dieną, mirusiems keliantis" (Jon. 11, 24).

Dr. Tomas Žiūraitis, O.P.

Nepriklausomybė skelbiama iš protesto

Dr. J. Jakštas

kratą kaimuose ir tiesiog konfiskudavo rastas ūkiškas ir kitokias gėrybes. Vokiečiai težiūrėjo ką gauti iš žmonių, patys neaprupindami jų jokiais prekėmis. Trūko net tokio dalyko kaip žibalo ir kaimiečiai turėjo pasišviesti ilgais žiemomis vakarais smalinėmis balanomis. Grįžo senasis baudžiavos laikmetis. Vargė žmonės svetimos ir kietos administracijos slėgiu. Dažnas kartojo "prie rusio buvo geriau".

Tokia vargana padėtis tvėrė iki 1917 m. pradžios, iki kovos revoliucijos, kada buvo nuversta caro valdžia. Visoje Rusijoje pasklido šūkis, kad Rusija buvo tautų kalėjimas ir dabar prasidėjo jų laisvės laikas. Tautos budo, pasinešusios savitą gyvenimui. Sąjūdis Rusijoje atsiliepė ir vakariniuose kaimynuose.

Tautų laisvės šūkiai buvo paveikūs ir Reicho vyriausybei. Stai kancleris Hertlingas prašneko gegužės mėn. kai

kurioms Reichstago partijoms apie Lietuvos ir Kuršo autonomiją. Joms turi būti leista savitai tvarkytis, bet turi palikti sujungtos su Reichu karišku, politišku ir ekonomiškai atžvilgiu. (Taip formuluoją kanclerio nuosprendį, sekdamas veikalu: Fritz Fischer, Germany's aims in the first World war, 1961, p. 457)

Pažymėtina, kad Kuršo civilinės valdžios viršininkas Gossleris, atstovaudamas krašto vokiečiams baronams ir kolonistams, priešinosi autonomijai. Tuo tarpu Lietuvos civilinės valdžios viršininkas kunigaikštis P.J. Isenburgas-Birsteinas nesutiko leisti rinkti gyventojams autonominės tarybos. Matyt viršininkas buvo įsitikinęs, kad isipiktinę gyventojai išrinks tarybą, kuri bus nesukalbama vokiečiams.

Neleides rinkti tarybos, viršininkas turėjo rasti būdą ją kitaip sudaryti. Pirma stengė

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Skirpstas

Bet kokioj byloj ar ginče daug nulemia ir painiavas išriša ne kas kita, kaip ko tiksliausiai pateikti faktai. Praeitą kartą — dėl vokiečių žudynių — buvo trumpai paryškinti įvykiai Plungėje ir Kaune. Šikart pridurkim dar Kupiškį. 1984 m. Pergalės nr. 11 vienas iš redaktorių, rašytojas A. Baltrūnas, smulkiai aprašo savo jaunus dienas Kupiškyje, ten buvęs ir kai keitėsi okupacijos ir karo siaubai gniuždė mūsų šalį skaudžiais smūgiais. Jo vyresnis brolis gimnazistas, aktyvus komjaunuolis, karo pradžioj ūmai artėjant vokiečiams: "— kitos dienos vakare grįžo nešinas šautuvu, susijusęs plačiu diržu su šovininėm. Kupiškio aktyvas ruošėsi evakuacijai. Visur sumaištis, nerimas, gandai. Kažkur kažką sušaudė", — rašo A. Baltrūnas. Taip ir jo brolis aktyvistas, ruošėsis pats kažką šaudyti, buvo nušautas...

• O kas ten šaudė aktyvistus ir žydus? Karo komendantu vokiečiai tuoj paskyrė gimnazijos vok. kalbos mokytoją Vernerį Liovē. Jis Kupiškį atvykęs tik 1940 m. ir dėjėsis antifašistu, bet slapta hitlerininkų šnipas, rinkęs įvairias žinias ir slapta siųsdavęs kur reikia (turėjęs radijo siųstuvą Aukštupėnų kaimė). Susirado jis ir padėjęjų, nes okupacijų ir karo sumaišty greit kyla viršun visoki pagėdėliai.

"Verneris Liovē vadovavo masinėms aktyvistų ir tarybinių žmonių žudynėms, vykdė tas operacijas su ypatingu fanatizmu ir azartu". A. Baltrūnas, vos įpusėjęs gimnaziją, irgi pateko kalėjimui už kelionę traukiniu be leidimo. Kartą į kamerą įsvirduliavo girtas SS majoras (žinom, kad lietuvių SS nebuvo, tik vokiečiai), perskyrė kalinius pusiau be jokio mirtininkų sąrašo ir — dešinę pusę išvarė laukan... Kairioji pusė liko gyvi. Pat V. Liovē į kameras nėjo, netardė, viskam vadovavo iš savo kabineto: "Jo ranka siekė ir Panevėžį, Rokiškį Biržus". Ir kai iš A. Baltrūno kameros kitus kalinius vežė sušaudyti, "tą lemtingą rytą čia, Kupiškyje, nebuvo jokių "civilinių valdžių", jokių amnestijų".

• Tai va, kas viską lėmė ir vykdė: žiaurus nacių ir šnipas. Daugumas žydų buvo nužudyti (vos kai kas pabėgo ar pasislėpė). Mini Aleksas Baltrūnas ir "baltaraiščius" — jie mušė kalinius. Bet tiksliau neįvardija, ta pastaba lyg tik dėl įprastos duoklės partijai įterpta; nors autorius, kaip vietinis, ten žmones pažinojo ir galėjo įvardyti, jei tikrai taip buvo.

• Dabar būtina mum visiems, kas tik turi panašių žinių apie kurį Lietuvos miestą ar miestelį — tuoj užrašyti ir paskelbti. Taip turėsim bent kiek daugiau tikros medžiagos atremti šmeižtam prieš mūsų tautą, o ir nekalbėti gintis nuo klaidingų OSI įkalčių. Mūsų veiksmų įkurtas komitetas šiam tikslui kviečia visus rašyti protestus JAV valdžiai dėl tų bylų ir deportacijų į Sovietiją. Bet visuomenė negali eiti į kovą tuščiom saujom, kada nėra kuo remtis. Pvz. būtina žinoti vardinių sąrašą, kur ir kiek lietuvių žuvo gelbėdami žydus? Kurie lietuviai gelbėjo ir slėpė žydus nuo nacių smurto ir kurie nukentėjo? Kas mūsų žymių asmenų ar organizacijų vienetų kreipė tuomet į vokiečių valdžią su protestais dėl žydų žudymo ir kaip nukentėjo? Komiteto pirmoji užduotis visa tai sutelkti (daug kas spaudoj skelbta ir — nedelsiant pateikti visų žinių. Tada galėsim veikti, protestus siųsti. Bet vien gandai ir ginčais remtis nėra rimta nei naudinga. O reikia atlikti darbus iš pat pagrindų, tada visuomenė prisidės ir parems — reikalas įeis į tikrą vėžę. Gana trepteni vietoj su dejonėm ir neišmanymu, kas darytina.

Nepriklausomybė skelbiama iš protesto...

(Atkelta iš 3 psl.)

si sutelkti į kooptuotais nariais. Jis kalbino vyskupą Karvičių, dr. Basanavičių, A. Smetoną. Nė vienas nesutiko nerinkti atstovauti tautai.

Tada mūsų vilniečiai veikė: susitarė su juo sudaryti organizacijų komitetą, kuris kviestų iš apskričių (jų buvo 32) atstovus į konferenciją. Tuo būdu, 24 sukvieisti atstovai suvažiavo į Vilnių. Jie posėdžiavo nuo 18 iki 23 rugsėjo. Leido laiką skusdamiesi žiauria okupacinės valdžios priešpauža ir pagaliau išrinko 20 asmenų tarybą. Kadangi ir Kuršo panaši konferencija išrinko 20 narių tarybą, tai atrodė skaičius buvo okupanto padiktuotas. Tarybai leista paskelbti ir nepriklausomybę, bet tik su 'anšliu', t.y. prisijungiant prie Vokietijos beveik kanclerio paskelbtomis, minėtomis sąlygomis.

Konferencija išsiskirstė palikusi surašytų skundų krūvą. Taryba turėjo skundus pateikti okupantams ir reikalauti palengvinti administracinį kursą. Tuo tarpu pats okupacinės valdžios viršininkas P.J. Isenbargas-Birsteinis iškilingai įvesdino Tarybos narius į 'pareigas', duodamas kiekvienam

tam tikrą diplomą ir suruošdamas šaunius pietus.

Vokiečiai laikė tarybą Landesratu, t.y. krašto tarėjų institucija. Jie neleido jai kištis į krašto administraciją. Nors Tarybai leista turėti savas laikraštis - Lietuvos Aidas (nuo rugpiučio mėn) - tačiau neleista nieko skelbti apie save ar aiškintis kokiais visuomeniniais klausimais. Taryba palikta izoliuota nuo krašto ir eiliniams krašto gyventojams buvo beveik nežinoma. 'Krašte ėjo, kaip ėjęs, senas militaristinis kursas' - kaip išsireiškė Petras Klimas, pats buvęs Tarybos narys. Tarybai nebuvo ko veikti, kaip rašyti skundus vietinėms įstaigoms ar siųsti juos į Berlyną.

Vokiečiai toleravo skundus, sekdamai Rusijoje tebevykstantį chaosą (kerenščiną). Jie tikėjosi sutarti separatinę taiką su Rusija. Su ta viltimi vokiečiai leido ir Leninui vykti iš Sveicarijos į Rusiją užplombuotame vagonė. Rimtai įrodinėta, kad net vadina ma spalio revoliuciją Leninas įvykdė Vokietijos pinigų paramas.

Po šios revoliucijos vokiečių viltys tuojuo pradėjo pildytis. Lenino karo ministras Trockis 1917 m. gruodžio 2 d. siuntė telegramą į rusų fronto vado būstinę ir siūlė paliaubas. Vokiečiai suprato, kad po paliaubų seks taikos derybos ir joms pradėjo ruoštis.

II

Stai gruodžio 10 d. Tarybos delegacija buvo pašaukta į Kauną, karo vadovybės rytuose būstinę, pasitarti su kanclerio ir užsienio ministerijos atstovais. Pasitarimo tikslas - išgauti naują nepriklausomybės paskelbimo formulę, kuri tikėtų vokiečiams panaudoti derybose su rusais. Dėl numatomų taikos derybų Brastoje Taryba, matyt, taikstėsi vokiečiam ir greitai sutarė naują formulę, kuri žinoma gruodžio 11 d. vardu.

Ji yra dviejų dalių. Pirmoje dalyje beveik kartojama Vilniaus konferencijos nutarimas skelbiantis Lietuvos nepriklausomybę. Antroji dalis atrodo

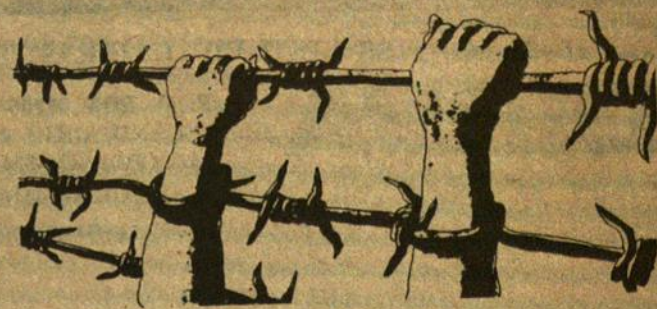
tarsi buvęs vokiečių diktatas. Jos pagrindinis teiginys - 'Taryba stoja už amžiną, tvirtą Lietuvos valstybės sąjungą su Vokiečių Reichu; ta sąjunga realizuojasi ypatingai karinės, susisiekimo konvencijų ir muitų bei pinigų bendrumo priemonėmis'.

Visi 20 Tarybos narių sutarė pasirašyti. Pasirašė tikėdamiesi, kad vokiečiai leis Tarybos delegatams dalyvauti Brastos derybose. Kai vokiečiai jų nekviest, tai Taryba pati prašė užsienio reikalų ministro ir dar vietos vokiškos administracijos leisti vykti jos delegatams į Brastą ir pareikšti rusams komunistams savus reikalavimus.

Aišku, toks vokiečių elgesys papiktino Tarybą ir pažadino joje maištišką nuotaiką. Keturi Tarybos nariai kairieji (M. Biržiška, S. Kairys, J. Vileišis ir net dvarininkas Narutavičius) pasitraukė iš Tarybos protesto ženklą. Tuo tarpu vokiečiai - ir be lietuvių - deklaravo rusams bolševikams Tarybos gruodžio 11 d. nutarimo pirmą dalį, nutylėdami antrą. Rusams, matyti, nepakako tos deklaracijos ir jie pareikalavo kitokios. Taryba sausio 8 d. (1918) pasiuntė jiems - žinoma, per vokiečius - naują deklaraciją. Joje buvo tvirtinama, kad 'atkuriamoji nepriklausoma Lietuvos valstybė remsis demokratiniiais pagrindais' ir kad 'jos vidaus santvarkai ir santykiams su kaimynais nustatyti turi būti kuo greičiausiai sušauktas visų Lietuvos gyventojų demokratiniu būdu išrinktas Steigiamasis Seimas' (P. Klimas, 'Iš mano atsiminimų', p. 123).

Taryba, gal vis dar lūkuravusi jos delegatų kvietimo į Brastos taikos derybas, 1918 m. sausio 30 d. susirinkusi nutarė informuoti bolševikus rusus Brastoje, jog konvencijų klausimas ir, apamai, santykių nustatymas su Vokietija yra laisvos, nepriklausomos Lietuvos dalykas, Steigiamojo Seimo sprendžias savųjų interesų atžvilgiu' (P. Klimas, p. 125).

Maždaug po dviejų savaičių, grįžus disidentams, susi-

V. KAVALIŪNAS

ŠAUKSMAS SIBIRE

Vėjas, vėjas...
Pusnys sniego,
Taiga šlama.
Iš Gulago
Šauksmas liejas:
"Mirštu, mama!"

Ir suvirpa
Kapo smėlis:
Rauda brolis
Prisikėlęs.
Atsiliepia
Ir dangus,
Tik negirdi
Jo žmogus...

rinko Taryba posėdžiui - pirmininkaujant Basanavičiui, vietoje atsistatydinusio Smetonos - ir paskelbė Vasario 16 d. aktą. Jame ir skelbiama nepriklausomybė, panašiai kaip ir Vilniaus konferencijos 1917 m. rugsėjo mėn. ir gruodžio 11 d. nutarimuose.

Tuo tarpu Vasario 16 d. akte neminimi ryšiai su Vokietija. Priešingai, Taryba skelbia kad ji Lietuvą atskirianti 'nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis'.

Ar pakeitimas vokiečių Reicho 'kitomis tautomis' nebuvo paslėpta savita demonstracija prieš okupantą, nepriėmusi Tarybos delegacijos į Brastos taikos derybas? Aktas - viešas protestas siekiant nepriklausomos valstybės!

Nors okupantai pikta reagojo į akto paskelbimą, tačiau jokių išvadų nepadarė. Vyko toliau tąsynės Tarybos su vokiečiais. Reichas neišžadėjo turėtų politinių tikslų Rytuose - tad ir Lietuvoje - ir palaužtas santarvininkų jo liepos mėn. bandytoje ofenzyvoje laikėsi isikibės Lietuvos ir Pabaltijo kraštų. Tik prieš pačią kapituliaciją paskirtas nau-

jas kancleris Maksas Badenietis (Max von Baden) lapkričio 5 d. leido lietuviams kurtis savo vyriausybę.

Parinktas ministras pirmininkas A. Voldemaras lapkričio 11 d. perskaitė Tarybos posėdyje ilgą deklaraciją. Kaip tik tą pačią dieną vokiečiai pasirašė vyriausiam santarvininkų kariuomenės vadui Fošui kapituliacijos raštą. Prieš pat kapituliaciją, lapkričio 7 dieną atvažiavo į Vilnių Reicho civilinės valdžios generallis igaliojtinis E. Zimmerle, katalikas, Centro partijos vado Erzbergerio rekomenduotas. Jis išbuvo Lietuvoje iki 1919 m. birželio mėn. Jo buvimas besikuriančioje Lietuvoje ženklino Vokietijos testus siekimus nuo karo pradžios. Tačiau igaliojtinis pasitarnavo Lietuvai, nes per jį ir demokratini Reichas padėjo užsi-megsti Lietuvos valstybei.

Prieš išvykdamas iš Lietuvos, Zimmerle parašė memorandumą liečiantį Lietuvą, išlikusį Vokietijos centriname archyve, Potsdame. Jo originalas ir lietuviškas vertimas paskelbtas leidinyje: Lietuvos istorijos metraštis, 1974 m.

GYVENIMO UPĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

tinų dienų. Tai didžiosios šventės. Vienos jų bažnytinės, kitos valstybinės ar tautinės. Be jos visos mios ir laukiamos.

Per didžiąsias šventes ne tik kūnu ir dvasia pailsime, ne tik smagiai artimųjų ir bičiulių tarpe pasižmonėjame, bet jos mus glaudžiau susieja ir su didžiausiais gyvenimo įvykiais ir klausimais. Didžiosios šventės — tai lyg dykumų keleiviniui oazė, kur laukia jaukus bei saugus poilsis ir šviesios bei džiugios viltys, kad kelionę baigsime laimingai.

Keleivis ištiktas jūroje audros tetokšta ramybės, o gyvenimo kovose išvargintasis — taikos. Tačiau pasaulyje esame ne tik geros, bet ir piktos valios žmonių, siejančių nesantįkai ir neapykantą, skelbiančių melą ir nešančių tamsą.

Žmonijos istorija gali būti vertinama ir kaip nuolatinė kova šviesos su Tamsa, Gėrio ir Blogiu ir, gal būt, niekada ši kova nebuvo tokia intensyvi, ekstensyvi ir lemiama, kaip šiandien. Betgi istorija mūsų rūpesčiuose yra gera guodėja: šviesa visuomet nugalė tamsą, tiesa — melą, gėris — blogį, nes kitaip nebūtų kultūrinės pažangos, ir pasaulis senai jau būtų virtęs tamsos ir melo gaubiamą vergų stovykla.

Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiądienius

AMBER
STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119
Tel. (216) 531-3500

WEB-OFFSET PRESS OPERATORS

Due to recent expansion, Century Graphics Corporation of New Orleans, LA, a leading web-offset newspaper insert printer has opportunities for individuals with four-color web-offset press experience all positions, press maintenance, and pre-press experience. Century Graphics offers a career with 1st class benefits and an excellent work environment. Send resume to:

CENTURY GRAPHICS
CORP.

Personnel Manager

P.O. Box 158

Metairie, LA 70004

An Equal Opportunity Employer

OPPORTUNITY

Licensed Physical Therapist for Director of Physical Therapy Dept. Inpatient, out-patient, home health services. Top salary, hospitalizations, retirement. Apply or call R. Snader at Riverside Manor Nursing & Rehabilitation Center, 1100 E. State Rd., Newcomerstown, Ohio 43062. 614-498-5165, between 9 am-4pm.

(10-16)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Didelės knygos maža paraštė

V. Kavaliūnas

Vlado Kulboko 'Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje' - stambi ir daug intelektualinio džiaugsmo teikianti knyga. Ir džiaugtis iš tikrųjų yra dėl ko - joje apžvelgiama literatūrinė mūsų kritika kelių dešimčių metų tremties gyvenimo ke liuose.

Cia tačiau - ne šios V. Kulboko knygos recenzija, o tikrai proga vienai kitai minčiai, kiusiai ją besklaidant ir kiek nuklystant ir aplamai į kritikos plotus.

Susitinkant su mūsų kritikai šios knygos puslapiuose, neišvengiamai susidaro įspūdis, kad koks kritikas - tokia jo ir kritika. Dažnoku atveju, vertinant net ir tą pačią knygą, tai, kas vienam gražu, kitam nei šis, nei tas.

Tad ir kyla klausimas, kas gi iš tikrųjų kritika yra? Ar ji objektyvus mokslas, turintis savo objektą, savo metodą ir savo kriterijų, ar tikrai kritiko

ispūdžiai, pareinantieji nuo jo erudicijos, nuo talento, nuo pasaulėžiūros, nuo jo kultūros, kuri net ir prieš jo norą atsispindi jo sprendimuose, ir - pagaliau - nuo jo skonio?

Literatūros kritika aplamai apibūdinama kaip literatūros kūrinių vertinimas. OV. Kulbokas savo knygos įžangoje duoda ir daug platesnį jos apibūdinimą: 'Pagrindinis jos uždavinys - visapusiškas veikalo įvertinimas. Kritikas turi būti išsimokslinęs, turi turėti estetinius principus ir gilų jautrumą bei sugebėjimą pasiduoti autoriaus vaizduotės valiai, prieš pakildamas aukščiau į sprendimo sritį'.

Tad ji, kaip ir kai kurie kiti mokslai, turi savo objektą - literatūrinio kūrinių vertinimas. O ar ji turi ir savo metodą bei savo kriterijų, jau visiškai kitas klausimas, į kurį, deja, atsakyti neigiamai. Nei savo pastovaus metodo, nei visiem priimtino kriterijaus neturi, nors istorinis jos kelias - nuo Aristotelio, Horacijaus, Boileau, Taine, Walzel, Croce ir daugelio kitų, kurių nei darbai, nei vardai neišnyko drauge su Requiems aeternam aidais, ligi šių dienų struktūrinės, postruktūrinės ir pagaliau kritikos, kuri remiasi pačiu skaitytoju (Reader based criticism) - gana ilgas.

Zinoma, tebėra nepasenęs nei Aristotelis, nei Taine, su kūrės teorija, pagal kurią rašė, aplinka ir laikas apsprendžia ir kūrėją, ir jo kūrybą, nei Walzel, savo knygoje 'Gehalt und Gestalt im Kunstwerk des Dichters' (Meno kūrinio turinys ir forma) akcentuoja turinio ir formos organišką susiliejimą (hoechste Verknuepfung) teigia net ir fizinę kūrėjo kūno konstrukciją turint įtakos kūrėjui ir jo kūrinui. Tebėra aktualus ir gyvas ir Croce, italų idealistinės minties filosofas, istorikas ir li-

teratūros kritikas, kurio dėmesys nukreiptas į vidinį kūrėjo pasauli-intuiciją ir lyrinį momentą, vedantį į transcendenciją, artimą ir Maritain literatūros filosofijos minčiai.

Tačiau niekas - niekas iki tol - nesukūrė ir nepalikol literatūrinės kritiko nei metodo, nei kriterijaus, kuriuo remdamiesi galėtume vertinti literatūros kūrinių ir kalbėti apie kritiko objektyvumą. Tad, atrodo, ir reikėtų sutikti su Blackmur knygos 'Form and Value in Modern Poetry' (Moderniosios poezijos forma ir vertė), kad tiek yra įvairių kritikų, kiek krikščionių bendruomenėje herezijų.

Nėra objektyvaus meno, nėra nei objektyvios kritikos - teigia žymus prancūzų rašytojas Anatole France. Subjektyvų kritikų momentą pabrėžia ir impresionistinės prancūzų kritikos atstovas Jules Lemaitre, ir Claude Mauriac, kurio žodžiais - vienintelė mūsų sprendimų vertės garantija tėra tikrai mūsų skonis.

Ir tai natūralu. Ir ne bėda. Visiškas subjektyviojo elemento atmetimas nėra nei būtinai, nei galimas - teigia savo knygoje 'La methode de l'histoire litteraire' (Literatūros istorijos metodas) Gustave Lanson, universitetinės kritikos atstovas. Vertinant knygą, reikia remtis subjektyviu skoniu, tačiau jį kontroliuoti, kad - užuot kalbėjus apie vertinamą knygą - nesipasakotum pats apie save (pour ne pas se raconter soi-même).

Pabaigoje ir grįžtant prie pradžios - prie V. Kulboko knygos - pastebėtina, kad pas mus, kaip ir daug kur kitur, kritikų yra įvairių. Vieni, neabejodami savo skonio universalumu ir nei iš tolo neprileisdami, kad jie tesiremia tikrai savo skoniu ir kad gali suklysti, visa žinančio poza ir kate-

VELYKŲ UGNIS

BALYS AUGINAS

GYVYBĖ grįžta jau į žemę,
Ir ji nubunda po žiemos mirties —
Pavasaris gamtoj — tikrai žmogaus
širdis šalta ir sieloje sutemę —
Velykų saulė ją prikėlusį nušvies
Prisikėlimo spinduliais — —

— — O varpas gaus

Linksmi nemirtingumo giesmę
Ir jam pritars gležni balsai karklų,
Skambėdami virš ribuliuojančio vandens — —
Čia įsauli ant samanų sėdėsme,
Velykoms atveriant akis žiedų aklų,
Ir sieloje velykinė ugnis rusens,

Įžiebus žiežirbą nemarią
Į žalvario varpų maldos žodžius — —
Ugnie — sudegink! vijoklį nuodėmių —
Ir mes bangų viršūnėm eisime ant marių,
Ir amžinybė mūsų sielų neišdžius! —

Ugnie Velykų — apvalyk mus nuo dėmių! — —

1985 3. 15.

Kalbos vargai

T. Klyga

Aną kartą skaitytojai buvo kviečiami stebėti, ar mūsų spaudoj dar ir po Naujų Metų kartosis tos trys labiausiai pakyrėjusios kalbos klaidos, tikros blakės, niekaip neišnaikinamos: to pasėkoje ir tikrumoje; atsiekti — atsiekimai; prisiusti. Akylesnieji gal iš anksto tik nusišypsojo: kurgi mūsų rašėivos ir veiklūnai domėsis kokiom kalbos "smulkmenom", nes jie jaučiasi tobuli ir neklaidingi visose srityse.

Ir iš tiesų, skaitant jau šių metų įvairius spaudinius — periodiką, minėtųjų paklydimų visur rasta, net rimtų žurnalų neišskiriant. Tik rečiau vartojamas žodis prisiusti mažiau užtiktas, o kitos dvi blakės įžūliai žydėde žydi puslapiuose. Keisčiausia, kad ir pačios DIRVOS bendradarbių raštai tos nuodėmės neišvengia: argi jie tik savo pačių rašinius perskaito, o į kitus puslapius nė nepažiūri? Dar ryškus pavyzdys — JAV LB pirm. dr. A. Butkaus straipsnis Dirvos nr. 9-11, labai įdomus ir geras, naudingas, bet ir jame ta blakė atsiekti žydi keliose vietose. Taip pat ir ne vietoj vietininkas daugumoje (tolygus aniem: to pasėkoje, tikrumoje) irgi porakart įsibrovęs. Šiuo atveju išvada tebus ta: bent naują LB Tarybą išrinkus gal bus galop sukurtas koks organizacinis vienetas savai kalbai globoti, kad nors vadovai "nevestų į pagundą"...

goriškai teigia, kad tai ar tai labai gražu ir vertinga, o tai - niekam tikę.

Yra net ir tokių, kurie, atrodo, sėdasi rašyti knygos recenziją jau iš anksto nusistatę ir žinodami, ką ir kaip rašys. O kartais jie rašo ne tiek apie knygą, kiek apie jos autorių, ir su ryškiu polinkiu ji ižeisti. Tai, žinoma, antikultūrinis ir neigiamas kritikos bruožas.

Tačiau V. Kulboko knygoje susitinkame ir tokių kritikų, kurie netrūksta nei erudicijos, nei talento, nei kultūros, nei pagaliau retos dovanos įžvelgti literatūros kūrinyje ir tai, kas nei cheminiais, nei fizikiniais matais neišmatuojama.

BROCKTON

RASTONYTĖS PARODA

š. m., kovo 16-17 dienomis LB Brocktono apylin-

kės valdyba Sandaros salėje surengė jaunos dailininkės Vilijos Rastonytės dailės parodą. Tai buvo akvareliniai darbai.

Parodą atidarė LB pirm. Povilas Jančiauskas ir pakvietė dail. Joną Rūtenį tarti žodį apie meną bendrai ir supažindinti visuomenę su dailininke. Jonas Rūtenis papasakojo apie akvarelinius darbus ir pakartojo dail. K. Čiurlionio žodžius: "Kaip sunku jaunam dailininkui patekti į parodą".

Parodoje buvo išstatyta virš 40 akvarelės darbų. Parduota 17. Jau iš parduotų paveikslų skaičiaus galima vertinti, kad paveikslai buvo geri. Vilija Rastonytė estetinį skonį jau turi ir niekas jo iš jos neatims. Juk ji dar lanko meno mokyklą!

Patys paveikslai labai gerai, švariai atlikti. Turinys visiems suprantamas. Tonų gradacija išlaikyta labai puikiai, o taip pat niekur neapsilenkta su pačių paveikslų turinio formomis.

Linkime Vilijai geriausio pasisekimo kūrybiniame darbe ir neužmesti teptuko.

Sandaros pirmininkas Dr. Bizinkauskas parodos lankytojus vaišina šampanu.

V. Senūta

T. Vedegienės marginti margučiai.

COPY COP COMPANY

A,

Boston Based Printing & Copying Co. is looking for

PRESS SUPERVISOR

A. B. DICK 360

Boston based printing co. is looking for a skilled A. B. Dick 360 press operator to be a working supervisor on 2nd shift. (2-10 Tues. thru Fri. 9-5 Sat.). Competitive wages, good working cond. Call:

617-451-0234

(11-16)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

DLOC POSĖDIS

Kovo 24 d. šv. Antano patalpose įvyko DLOC valdybos posėdis, kurį atidarė ir pravedė pirm. dr. Algis Barauskas, sekretoriavo Romas Macionis. Dalyvavo: St. Šimoliūnas, A. Sukauskas, A. Grinius, E. Bulotienė, A. Vaitiekaitis, A. Vaitėnas, A. Norus Č. Šadeika ir svečias V. Tamošiūnas. Pristatyta programa susidėjo tik iš trijų punktų:

Vasario 16 minėjimo apyskaita, festivalis ir metinio organizacijų atstovų susirinkimo data.

Apyskaitą pateikė finansų sekretorius-iždininkas A. Vaitėnas. Vasario 16 minėjimo proga laisvinimo reikalams surinkta 5,099 dol. Atskaičius minėjimo išlaidas 1,084.30 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams Amerikos Lietuvių Tarybai siunčiama 4,014.70 dol. Apyskaita išdiskutuota ir patvirtinta.

Pirm. dr. Algis Barauskas pranešė, kad šiais metais Pavergtų Tautų festivalio miesto centre Hart

Plaza nebus. Visos savaitės yra užimtos ir mums ne tik nėra vietos, bet nėra ir su kuo rengti. Ukrainiečiai ir lenkai rengia atskirus festivalius ir jiems rengti dar atskirą Pavergtų Tautų festivalį nėra reikalo. Antanas Norus pasiūlė, jei nebus festivalio, surengti gegužinę po stogu

1986 metais vasario 16 minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 16 d. Dievo Apaizdos parapijos kultūros centre. Tam reikalui salė jau išnuomota.

Detroito Lietuvių Organizacijų atstovų metinis susirinkimas numatytas balandžio 28 d. Tuo reikalu sekretorius St. Šimoliūnas organizacijų pirmininkams pasiūlė pakvietimus ir programą.

Vasario 16 minėjime primtą ir pasiūstą Amerikos pareigūnams rezoliuciją iš prezidentūros atėjo trys atsakymai. Pirmininkui dr. Algiui Barauskui pavesta atsakiusiems padėkoti.

STUDENTŲ ŽINIAI

Studentai, norintieji gau-

ti iš Lietuvių Fondo stipendiją, turi iki balandžio 15 d. paduoti prašymus.

Pernai iš paduotų 36 prašymų, 24 buvo patenkinti. Gaila, kad iš Michigano valstijos tik vienas prašė ir jo prašymas buvo patenkintas. Michigano valstijos, į kurį įeina ir Detroitas, studentai turėtų ta proga pasinaudoti ir prašyti stipendijos. Stipendijos skiriamos, nežiūrint ką studentas studijuoja.

Prašymų formalumai gauti Lietuvių Fondo raštineje 3001 W. 59th Street, Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 471-3900.

Prašantieji prie prašymo turi pridėti ir LB apylinkės valdybos rekomendaciją.

AUKA DIRVAI

Detroito Lietuvių Organizacijų centro valdyba už spausdinamus jos reikalus liečiančius raštus paskyrė Dirvai kuklią auką 25 dol.

EXPERIENCED
Machinist Hardinge lathe
Milling Machine
Centerless Grinding
Cylindrical Grinding
Thread Grinding
Surface Grinding
Steady work. Good Pay. Call
L & M Precision Grinding.
127-05 22nd Avenue. College
Point, N. Y. 11356.
(718) 939-4488 (14-16)

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normana Buršteina

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

"Amber Holidays"

1985 M. EKSORSIJOS
! LIETUVĄ
iš BOSTONO ir NEW YORKO

RUGPIŪČIO 21 — 10 DIENŲ
LIETUVOJE — \$1,675.00

Balandžio 17 — \$1135.00	Liepos 22 — \$1706.00
Gegužės 8 — \$1135.00	Liepos 31 — \$1465.00
Gegužės 8 — \$1395.00	Rugpiūčio 6 — \$1698.00
Gegužės 14 — \$1368.00	Rugsėjo 3 — \$1679.00
Gegužės 27 — \$1389.00	Rugsėjo 18 — \$1212.00
Birželio 10 — \$1692.00	Rugsėjo 23 — \$1173.00
Birželio 19 — \$1401.00	Spalio 1 — \$1279.00
Liepos 17 — \$1514.00	Gruodžio 26 — \$1309.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Arūnas Kaminskas,
Dirigentas

Darrell Rowader,
Don Carlo

Aldona Stempuzienė,
Eboli

Vytautas Paulionis,
Inkvizitorius

Audronė Gaižiūnienė,
Tebaldo, Chormeisterė

Kazys Oželis,
Scenos produkcija

LIETUVIŲ OPERA

VERDI
4 veiksmų opera

DON CARLO

1985 m. | balandžio 27 d., 7:30 val. vak.
balandžio 28 d., 3:00 val. popiet

MORTON EAST HIGH SCHOOL AUDITORIUM

2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL

Diriguoja ARŪNAS KAMINSKAS

Bilietai \$25.00, \$20.00, \$15.00, \$10.00
Autobusų bilietai į ten ir atgal \$3.00

Gaunami Vaznelių prekybos namuose:
2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629
1-312-471-1424

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu,
tik čekį išrašant šiuo pavadinimu:
Lithuanian Opera Co., Inc.

Visus ir iš visur
prašome atvykti į spektaklius

Operos choras

Christian Smith,
Režisierius

Nerija Linkevičiūtė,
Elizabeta

Jonas Vaznelis,
Pilypas II

Algirdas Brazis,
Rodrigo

Bronius Maciukevičius
Vienuolis

Alfonsas Gečas
Chormeisteris

DAYTONA BEACH LIETUVIAI STIPRIAI PARĖMĖ DIRVĄ

Jurgis Janušaitis

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Daytona Beach apylinkės skyriaus valdyba, talkinant skyriaus nariams, š. m. kovo mėn. 10 d., Prince of Peace parapijos salėje, Ormond Beach, tuoju po lietuviškų pamaldų, suruošė Dirvos 70 metų sukakties minėjimą ir ta proga įvykdė Dirvai paremti vajų.

Skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis, pradėdamas minėjimą, nuoširdžiai padėkojo kun. dr. Kazimierui Ruibiui už priminimą prieš pamaldas Dirvos minėjimo ir Daytona Beach ir apylinkių Amerikos lietuvių klubo pirmininkui Jonui Daugėlai ir valdybai už malonų bendradarbiavimą minėjimą ruošiant.

Savo trumpame, gerai paruoštame žodyje, skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis aptarė Dirvos nueitą reikšmingą kelią, iškėlė Dirvos reikšmę lietuviškajame gyvenime. Suminėjo tame laikotarpyje nuoširdžiai ir pasišventusiai dirbusių visą eilę Dirvos steigėjų, leidėjų, redaktorių ir bendradarbių. Dirva, kaip ir kita patriotinė spauda, atlieka didelį vaidmenį išlaikant lietuvių ir vykdant didžiuosius mūsų tėvynės vadavimo darbus. Dirva — plačių pažiūrų laikraštis. Jame gali pasisakyti ne vien tautinės minties, bet ir kitų pažiūrų žmonės. Suminėjo ir Dirvos sunkumus, kuriems įveikti reikalinga daugelio lietuvių nuoširdi parama.

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti komiteto narys Jurgis Janušaitis trumpai apibūdino mūsų spaudos sunkų kelią laiko savaratoje, jos ištvermingumą ir didžiąją spaudos misiją kovoje už tautos laisvę bei lietuviybės išlaikymą išeivijoje ir pavergtoje tėvynėje. Priminė išeivijos rūpestį išlaikyti savąją spaudą ir

kvietė spaudą branginančius nuoširdžiai prisidėti prie vykdomo Dirvai paremti vaju.

Skyriaus išdininkas Pranas Domijonaitis tuoju sėdo prie staliuko rinkti au-

ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis Dirvos 70 metų sukakties minėjime išsako Dirvos rūpesčius.

kų, o skyriaus sekretorius Jurgis Miežaitis visiems išdalino vokelius su specialia vaju anketa.

Tuoju darbštus moterų būrelis — Veronika Janu-

Prie laimės šulinio Dalila Mackialienė. Jai talkina Natalija Subačienė.

šaitienė, Angelė Kašubienė, Irena Kapčienė, Dalila Mac-

ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus valdyba ir revizijos komisija. Iš kairės: Jurgis Miežaitis, Pranas Domijonaitis, Stella Abraitienė, Dirvos 70 metų sukakties minėjimo komiteto narys Jurgis Janušaitis, Natalija Subačienė ir skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis.

Klubo pirmininkas Jonas Daugėla ir buv. pirmininkė Dalila Mackialienė Dirvos minėjime.

nas ir tėveliai Angelė ir Antanas Kašubai Dirvą užsakė savo dukrelei Viktorijai Matrangai gražus paveikslą. Dirvos prenumeratą atnaujino 3 asmenys.

Taigi iš viso su aukomis ir prenumeratų mokesčiais šis mūsų kolonijos vaju Dirvai davė 1,519 dol., kas mūsų kolonijai gana daug. Malonu pažymėti, kad vaju proga buvo keletas stambių ir stambesnių aukotojų, o skyriaus valdyba paaugojo 119 dol. Daytona Beach skyriaus aukotojų sąrašą, Dirvą paskelbs atskirai, tad šiame reportaže jų neminėsiu.

Minėjime dalyvavo virš šimtas asmenų. Minėjimas ir vaju praėjo sėkmingai, giedrioje nuotaikoje, už ką skyriaus valdyba visiems nuoširdžiai dėkoja.

Mūsų skyrius nariais negausus, bet gana solidarūs ir greitai atsiliopė į Dirvos 70 metų sukakties minėjimo komiteto pageidavimą — tokius minėjimus suruošti skyriuose, savose kolonijose ir pravesti vaju. Tą mes nuoširdžiai atlikome.

TRUCK OWNER OPERATORS
with tandem axle tractors, for
mid west operation,
loaded/empty mileage paid,
1-800-358-2617 out of state;
1-419-241-2663 Toledo, ask for
Mary Austin

žolynienė.

Vaišių metu aukotojai atidavė vokelius išdininkui Pranui Domijonaičiui ir vaišėms baigiantis skyriaus valdybos pirmininkas Vytautas Abraitis paskelbė duomenis:

Loterija sėkminga. Davė 163 dol. pelno. Aukotojų gražus šios kolonijos lietuvių būrys, drauge su tolimesniųjų vietovių aukotojais, suaukojo 1,237 dol. Taigi viso aukų 1,400 dol. Šia proga sulaukėme naujų Dirvos skaitytojų, kurie ją metams užsiprenumeravo: Elena Ambrozaitienė, Vacys Kvetkus, Andrius Miro-

kialienė, Ona Mironienė ir Natalija Subačienė platino laimės šuliniui bilietus, neaplenkė nei vieno, o taip pat džiugu pastebėti, kad nė vienas neatsisakė laimę išbandyti. Turtinga, gerų fantų loterija, skyriaus narių suaukota.

Dovanas paskirstyti pirmininkas pakvietė Dalilą Mackialienę, kurį tas pareigas atliko ypač šauniai, įpindama ir daug humoro. Jai talkino Natalija Subačienė.

Visi minėjimo dalyviai buvo pavaišinti ponių su neštais skaniais pyragais ir kava. Vaišėmis rūpinosi ir visus aptarnavo skyriaus revizijos komisijos narės Stella Abraitienė ir Ona

Ir štai viena laimingoji — Bronytė Lepeškieienė rodo Dalilai Mackialienei laimingą nr. ir laukia dovanos.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
CAROL BAGGOTT
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

ST. PETERSBURG

IDOMI TF POPIETĖ

Tautos Fondo Floridos atstovybė ir St. Petersburg skyrius kovo 20 d. Lietuvių klubo salėje suruošė popietę praėjo su pasisekimu. Buvo virš 200 svečių.

Atstovybės pirm. K. Vilnis, atidarydamas popietę, pasveikino visus atsilankiusius svečius ir tolimesnei programai pravedti pakvietė St. Petersburgo skyriaus pirm. Antaną Tauginą.

T. F. Centro valdybos pirm. Juozas Giedraitis papasakojo savo įspūdžius iš Australijos ir Naujosios Zelandijos lietuvių gyvenimo. Pranešimas buvo įdomus ir aktualus.

VLIko pirm. dr. Kazys Bobelis padarė pranešimą apie šių dienų politiką. Pailietė daug įdomių klausimų, liečiančių ir Lietuvos reikalus.

Pažymėjimų įteikimo iškilmę pravedė Tautos Fondo garbės pirm. prel. Jonas Balkūnas, T. F. valdybos pirm. Juozas Giedraitis ir V. Urbonas. Aukotojams buvo įteikti 35 pažymėjimai. Stambiausią sumą — 3073 dol. paaukojo VLIko pirm. dr. K. Bobelis. Prieš parengimą ir parengimo metu šios apylinkės lietuviai suaukojo Tautos Fondui 4824 dol.

Meninėje programos dalyje, Alberto Moteikos va-

dovaujamas dainos vienetas gražiai atliko visą programą. Klausytojai koncertą priėmė labai šiltai ir už puikiai atliktą programą, nepagailėjo aplodismentų, o rengėjai juos papuošė gėlėmis. (vu)

AMERIKOS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VEIKLA

Kovo 15 d. įvyko ALR klubo popietė p. p. Zabukų sodyboje.

ALR klubas St. Petersburg gyvuoja jau kelis metus. Dabartinė klubo pirmininkė D. Bobelienė veikli taip pat amerikiečių respublikonų tarpe.

Šis pobūvis surengtas tikslu įtraukti daugiau narių, kurie organizuotai gali daug daugiau nuveikti lietuvių naudai negu veikdami atskirai. Mūsų tarpe daug yra lietuvių remiančių respublikonus, ne tik balsavimu, bet ir pinigais. Kada aukas siunčiame kartu — lietuvių vardu mums bus didesnis pripažinimas ir lengvesnis priėjimas prie amerikiečių valdžios.

Popietėn susirinko apie 50 asmenų, visi praleido laiką smagioj nuotaikoj.

Pirm. D. Bobelienė plačiai nušvietė susirinkusiems apie mūsų veiklą, bendravimą su kitais respublikonų klubais.

Pagerbti buvo šimtininkai "Century Club" nariai, kurių yra: D. Bobelienė, dr.

K. Bobelis, V. Mieželis, N. Navickienė, Br. Zabukas, M. Karaitis, M. Pasker, dr. J. Maurukas ir D. Maurukienė.

"Century Club" nariai gali dalyvauti svarbiuose respublikonų pobūviuose.

Kovo mėn. 26 d. 3 val. p. p. klubas šaukia narių ir svečių susirinkimą Lietuvių klube, kur bus aptartas tolimesnis mūsų klubo veikimas. (og)

LB TARYBOS RINKIMAI

Gegužės 18 ir 19 d. įvyks JAV LB XI-sios Tarybos rinkimai. Taryba renkama trejiems metams ir yra vyriausiąs JAV LB organas. Pagal įstatus, jos tikslas yra nustatyti JAV LB veiklos kryptį ir veiklos būdus, esant reikalui keisti LB įstatus ir taisykles, išrinkti trejiems metams JAV LB Krašto valdybos pirmininką, tvirtinti JAV Krašto valdybos narius, svarstyti ir nutarti kitus svarbius klausimus.

JAV LB paskirstyta į 10 apygardų. Jose sudaryta LB apygardų ir apylinkių rinkimų komisijos. Floridos apygardos rinkimų komisija sudaro: P. Stanelis — pirm., J. Navakas — sekr. ir J. Adienė — narė. Kandidatai Floridoj į tarybą yra išstatyti šie: kun. Viktoras Dabušis, Angelė Karnienė, Mečys Krasauskas ir Kazys Urbšaitis. Visi yra veiklūs ir pajėgūs bendruomenininkai. Balsavimai įvyks apylinkių numatytoje būstinėje nustatytais valandomis. Negalintieji asmeniškai atvykti ir pabal-suoti, galės balsuoti paštu, iš anksto paprašius apylinkės rinkimų komisijos atsiųsti balsavimo kortelę. Toki balsavimo tvarka galioja visose LB apygardose. Lietuviai sulauke 18 m. amžiaus, turi teisę rinkti tarybą. Aktyviai dalyvaudami rinkimuose, parodysime tautinį solidarumą lietuvių išeivijoje. (jn)

COOKS PART TIME

Be able to prepare the following: pierogie, knishes, kugel & blintzes. Day work, excellent pay. Call 215-235-2617. Braverman's Bakery, 2617 W. Girard Ave., Phila., Pa. 19130. (12-18)

Minėjimo dalyviai vaišinas.

KASA

Lietuvių Federalinė Kredito Unija

CHICAGO - NEW YORK - ST. PETERSBURG

AKTYVAI 37,000,000 DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	TAUPYMO CERTIFIKATAI		
	SUMA	TERMINAS	KURSAS
MARQUETTE PARKE 2615 West 71st St. Chicago, IL 60629 312-737-2110	\$500	3 mėn. 6 mėn. 1 metų	8.80% 8.80% 9.25%
Savaitės dienomis: 10:00-6:00 Ketvirtadieniais iki 7:00 Šeštadieniais: 9:00-2:00	-19,999	2 metų 3 metų	10.00% 10.15%
CICERO 1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 312-656-2201	\$20,000 -49,999	3 mėn. 6 mėn. 1 metų 2 metų 3 metų	9.00% 9.00% 9.35% 10.10% 10.25%
Antr. 9:00-12:00 Ketv. 3:00-6:00 Sešt. 9:00-12:00	\$50,000 ir daugiau - pagal susitarimą		
New York tel.: 718-441-6799	IRA - 10% (metinis prieaugis 10.92%)		
St. Petersburg: 813-367-6304	TAUPOMOJI SĄSKAITA - 7.0% (metinis prieaugis 7.25%)		
	SKOLINA tik savo nariams žemesniais nuošimčiais ir geresnėmis sąlygomis.		
	KIEKVIENA SĄSKAITA IKI \$100,000 APDRAUSTA FEDERALINĖS VALDŽIOS		

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO VADOVAUJAMOS KELIONIŲ
AGENTŪROS

G. T. INTERNATIONAL, INC.

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖS Nr. 1 BALANDŽIO 12.D. IKI BALANDŽIO 27 D

11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,481.00
Iš Montrealio \$1,850.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 2 LIEPOS 15 D. IKI LIEPOS 31 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas,
3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,788.00
Iš Montrealio \$2,225.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 3 RUGSĖJO 1 D. IKI RUGSĖJO 18 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas,
3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,669.00

KELIONĖS Nr. 4 GRUODŽIO 20 D. IKI SAUSIO 4 D.

11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis
Iš New Yorko \$1,467.00
Iš Montrealio \$1,835.00 Kanadiškais

(Miegant dviem kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius (Presidentti Hotel — Helsinkyje), maistą, operos, teatro, arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų Kelionės Nr. 2 DAINŲ ŠVENTĖ, Kelionės Nr. 4 GRANDIJOZINIS NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS.

Tarpininkaujame nuperkant automobilius, kooperatinius butus, bei sutvarkant dokumentus iškvietimams. Tolimesnė informacijom ir visais kelionių reikalais prašom kreiptis į:

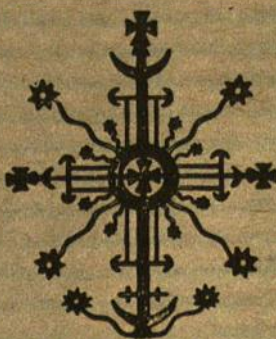
G. T. INTERNATIONAL, INC.

P. O. BOX 29163

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Telefonai: (312) 471-1700 arba 471-1702

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

M. Pasker, D. Maurukienė, V. Vaitiekūnienė ir E. Purtulienė.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

SUSITIKIMAS SU PUTNAMO SESERIMIS

Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolių, populiariai vadinamų Putnamo seselėmis, Chicago ir apylinkių rėmėjos š. m. kovo 24 d. Jaunimo centre suvaidinėjusios vakariene su koncertine programa.

Tėvų jėzuitų koplyčioje šv. Mišias aukojo ir pamoksle pasiaukojimo reikšmę iškėlė vysk. Vincentas Brizgys. Po pamaldų pabendraavimas vyko didž. salėje, užpildytoje gausių dalyvių. Programai vadovavo ir apie seselių pasiaukojimą lietuvių jaunimui bei seneliams, kalbėjo rėmėjų pirm. Marija Remienė. Trumpą žodį tarė ir seserų provincijolės sesuo Paulė, žinoma jaunimo stovyklų organizatorė ir vadovė. Marijos seserys, iškūrusios Putname, Conn. turi motinišką namą, veda spaustuve, Matulaičio slaugymo namus, Villa Maria poilsio namus ir židinius Montrealyje bei Toronte,

dirba Neringos stovykloje ir talkina Dainavai. Darbų daug, tik rankų trūksta, todėl ne visada ir ne visur suspėja. Šiuo metu dėmesys sukauptas koplyčios atnaujinimui, nes per 30 metų paseno ir reikalingas remontas. Darbai eina į pabaigą, bet padarytas išlaidas reikia apmokėti. Čia mūsų darbų rėmėjos ateina į pagalbą, suruošdamos įvairius renginius ir gautu pelnu bei aukomis padeda išlyginti skolas. Dėkojo visoms rėmėjoms bei jų vadovėms, ypač pirm. Marijai Remienei, kurių talka ir pasišventimas palengvina darbų našumą. Geraširdžių aukotojų dėka, vienuolija išsilaiko ir teikia pagalbą auklėjimo, švietimo ir globos reikalingiems lietuviams. Jau 35 metus leidžia vaikams ir jaunimui skirtą žurnaliuką — Eglutę, tik reikia, kad didesnis skaičius lietuviukų ją prenumeruotų ir skaitytų.

Meninę programą atliko operos solistė Dana Stankaitytė, akompanuojant muzikui Alvydui Vasaičiui. Solistė padainavo J. Gruodžio, J. Tallat-Kelpšos, A. Kačanausko, o taip pat G. Gudauskienės harmonizuo-
tą metų laikų ciklą — vasara, ruduo, žiema ir pavasaris. Užbaigė arija iš Puccini operos Gianni Schicchi. Bisui padainavo iš Karnavičiaus operos Gražina. Popietės dalyviai labai šiltai solistę Daną Stankaitytę priėmė ir nesigailėjo katučių bei biso šauksmų. Rengėjos solistė apipylė gyvų gėlių žiedais. Abu menininkai atsisakė honoraro ir paaugojo vienuolijai.

Kun. K. Trimakui sukalbėjus maldą, visi dalyviai pasivaišino Norvilienės ir Kupcikevičienės bei talkininkių paruošta puikia vakariene.

Kartu su provincijole Paule buvo atvykusios seselės Augusta ir Ignė, žinoma jaunimo stovyklų vadovė.

Kaip ir kitais metais, rėmėjos sutraukė gausų svečių būrį, remiantį Putnamo seserų lietuviškus darbus.

Vakarienes metu Putnamo seseris parėmė: 200 dol. Stasė Vaišvilienė, po 100 dol. — Antanas ir Marija Rudžiai, dr. Kazys ir Marija Ambrozaičiai, dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai,

Chicago skautų ir skaučių ansamblis suvaidinęs Balio Sruogos "Užgavėnės bendrabutyje ties kreivuoju tiltu". Šis vaidinimas bus pakartotas Clevelande birželio 1 d.

J. Tamulaičio nuotr.

Aldona Mažeikienė, Jonas ir Bronė Veselkos, dr. V. A. Šaulys, kiti mažesnėmis sumomis.

Dar daug metų linkime nepavargti ir padėti išlaikyti lietuvių jaunimo tarpą, o taip pat ir neapleisti senelių priežiūros.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED EXPERIENCED PLASTIC INJECTION MOLDING FOREMAN — Needs experienced shift foreman, must have minimum 2 years experience in thermo plastics and/or thermosets. Must have own tools. Computer knowledge helpful since company is changing to computerized manufacturing with robots. Fringe benefits include educational program and bonus for the right person. Advancement potential. Call 8-5 at Hilco plastics, (313) 957-1081. (14-16)

KNITTER

Leading manufacturer of ladies' sportswear has an opening for a sweater sample hand knitter. Applicant should be experienced on flat knitting machines. Salary commensurate with experience. Excellent benefit program. For confidential interview, please call or send resume to:

Rocco Screnci
DALTON INDUSTRIES
DALTON BLVD.
WILLOUGHBY, OH 44094
(216) 946-4000 ext. 291
(14-15)

MACHINE TOOL DESIGNER
Winona Van Norman a Division of the Hein-Werner Corp. has an immediate opening for a qualified machine tool designer. Applicants should have a BS Degree in Mechanical Engineering and at least 5 yrs. in machine tool design. Salary and benefits commensurate with ability. Send responses to Michael Koons, Vice President Industrial Relations and Personnel.
Hein-Werner Corp.
1005 Perkins Ave.
Waukesha, WI, 53187
Equal Opportunity Employer

Scena iš skautų ir skaučių ansamblio vaidinimo Chicagoje B. Sruogos "Užgavėnės bendrabutyje ties kreivuoju tiltu".
J. Tamulaičio nuotr.

MAINTENANCE POSITIONS
One of the fastest growing plastics company in the US is expanding and will be hiring for the following maintenance positions:
WELDER/FABRICATORS
4 plus years experience in ARC MIG & TIG
MECHANICS
5 plus years experience in all phases of industrial maintenance — hydraulics, mechanical and welding.
MAINTENANCE MACHINISTS
5 plus years experience able to read blue prints and do own set ups.
TRAILER MECHANICS
4 plus years dry van experience.
ELECTRICIAN
5 plus years industrial experience with knowledge of AC/DC systems and controls. SCR drives up to 400 horse power. All position require overtime salary dependent upon positions & experience. Non smokers only. Apply at
POLY AMERICA
2000 W. MARSHALL
GRAND PRAIRIE, TEXAS 75051
Equal Opportunity Employer M/F
(9-16)

Sol. Dana Stankaitytė atlikusi programą Putname seselių vakarieneje.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VAIZDAI IŠ DIRVOS VAJAUS CHICAGOJE VAKARIENĖS

Visos nuotraukos K. Pociaus

K. Brazdžionytė sveikindama Dirvą neolituanų vardu, įteikė paramai 500 dol. Dešinėje Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti komiteto pirm. dr. L. Kriaučeliūnas.

Seni bičiuliai susitikę Dirvos vajeus atidarymo vakarieneje: A. Ruibys, I. Kriaučeliūnienė, dr. P. Jaras ir D. Jarienė.

Dirvos rudens baltaus rengimo komiteto pirm. Jolandos Kerelienės stalas ir jos svečiai.

Sol. Algirdo Brazio stalas ir jo svečiai.

Neolituanų stalas.

I Dirvos 70 metų sukakties vajeus atidarymą-vakarienę kovo 16 d. Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose susirinko gausus būrys svečių, padarę gražią pradžią surinktomis aukomis. Nuotraukoje vienas iš stalų, prie kurio sėdi: kun. dr. J. Prunskis, sukalbėjęs invokaciją, Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsys, inž. A. Rudis, ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, R. Degėsiene, M. Marcinkienė, gen. kons. J. Daužvardienė, V. Jurkūnienė, inž. J. Jurkūnas, B. Blinstrubienė ir ALT pirm. T. Blinstrubas.

Akt. Vitalis Žukauskas atlikęs programą Dirvos vajeus atidarymo vakarieneje Chicagoje. Šalia vakarienei rengti vyriausia šeimininkė M. Marcinkienė. K. Pociaus nuotr.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Dr. F. Tallat-Kelpša,
Chicago 8.00
P. Janulaitis,
Rancho Palos 3.00
L. Keženius, Willowick .. 3.00
A. Petkauskas, Chicago .. 8.00
Baltic Assn., Boston 3.00
J. Beržanskis, Norwalk .. 3.00
M. Linkus, Miami Beach 8.00
A. Stukas, Elizabeth 33.00
P. Januška, Windsor 3.00
H. Povilaitis, Rochester .. 3.00
A. Krulikienė,
St. Petersburg 3.00
A. Kuprevičius, Cleveland 3.00
I. Kučiauskas, Baltimore 8.00
Shalins Funeral Home,
Woodhaven 18.00
K. Januta, Los Angeles 1.00
Dr. A. Butkus, Cleveland 23.00
E. Gibisas, Chicago 3.00
B. Siliūnas, Chicago 8.00
V. Beliajus, Denver 20.00
E. Balčius, Delran 3.00
M. Butkus, Mission Viejo 3.00
P. Druskis, Flint 3.00
R. M. Jauniškiai,
Woodhaven 15.00

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SETUP/OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experienced Davenport Screw Machine Operators needed, first and second shifts, pleasant working environment, full benefits. Apply at:

KAMINGA MFG.
1337 JUDD AVE. SW
GRAND RAPIDS, MICH. 49509
(7-13)

Jono Vanagaičio Bostono
šaulių kuopa 25.00
T. Janukėnas, Dorchester 3.00
J. Žostautas,
Redington Beach 13.00
S. Fabrinkis, Cleveland .. 8.00
Detroito Lietuvių
Organizacijų Centras .. 25.00
P. Čečkus, Dearborn 10.00
G. Stapulionis, Surfside .. 8.00
V. Beleckas, Sunny Hill 8.00
V. Vailionis, Munster .. 15.00
J. Povilaitienė, Omaha .. 20.00
A. Kiršonis,
Rancho Palos Verdes .. 23.00
V. Adomavičius, Jackson 3.00
L. Raslavičius, Elk Grove 8.00
M. Rumbaitis,
Punce Inlet 15.00
Pr. Kaspariūnas,
St. Petersburg 10.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Supažindinkit savo bičiulius
su DIRVA.
Atsiųskit jų adresus.
Jie gaus keletą numerių VELTUI!

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Paulius G. Bindokas

Lietuvių tautinė sąmonė išeivijoje

ALT S-ga pernai buvo paskelbusi jaunimui rašinių konkursą tema "Lietuvių tautinė sąmonė".

Jury komisija perskaičiusi atsiųstus rašinius, geriausiu pripažino Pauliaus Bindoko ir per Vasario 16 minėjimą Chicagoje jam buvo įteikta premija.

Nuo šio numerio pradėdame spausdinti premijuotą straipsnį.

Lietuviai išeivijoje mėgsta švęsti ir minėti įvairias sukaktis. Neseniai šventėme "Aušros" metus, pernai buvo minimi šv. Kazimiero metai ir daug kitų. Pereitais metais suėjo dar viena sukaktis — nedidelė, tik 40 metų. Ta sukaktis nebuvo daug minėta, nors ji labai reikšminga išeivių lietuvių gyvenime. 1944 metai yra naujosios lietuvių išeivijos pradžia. Tais metais tūkstančiai lietuvių pabėgo iš Lietuvos į Vakarus, nes nenorėjo gyventi komunistų užimame savo krašte.

Tuo metu jie buvo vadinami pabėgėliais, bet šis vardas daugeliui nepatiko. Atrodė, kad yra gėda pabėgti iš savo tėvynės, nors tada lietuviai neturėjo kitokio pasirinkimo. Jie jau buvo gyvenę komunistų terore pirmosios okupacijos metais ir žinojo visus baismus. Jie bėgo, norėdami išgelbėti savo gyvybę. Tačiau pabėgėlio vardas vis tiek atrodė negarbingas. Lietuviai svetimuose kraštuose pasivadino išeiviais.

Daugumas tų išeivių pradžioje gyveno Vokietijoje, pabėgėlių stovyklose, o paskui išemigravo į užjūrius. Didžioji dalis atvyko į Šiaurės Ameriką: Kanadą ir JAV.

Jų tautinė sąmonė tuo metu buvo labai stipri. Nors jie stengėsi kiek galima geriau įsikurti naujuose kraštuose, bet taip pat buvo veiklūs lietuviškoje visuomenėje. Jie sukūrė daug organizacijų (arba atgaivino tas, kurioms priklausė nepriklausomoje Lietuvoje), įsteigė lituanistinių mokyklų, sukūrė Tautos Fondą, skaitė lietuviškus laikraščius ir knygas, ruošė daug kultūrinių renginių. Mums vyresnieji pasakoja, kad lietuviška veikla tada buvo labai gyva ir įvairi. Kiekvienas renginys sutraukdavo daug tautiečių. Lietuviai net noriai lankė šeštadienines mokyklas!

Nuo to išeivių atvykimo į užjūrius praėjo daug metų. Daug lietuvių, kurie tada atvažiavo į JAV, jau yra mirę. Tie, kurie atvyko visai jauni, jau dabar beveik pasenę. Jie turi savo šeimas ir jų vaikai neretai jau augina savo vaikus. Išeivijoje gyvena ir auga trečioji lietuvių karta. Jie nėra tikrieji išeiviai, nes jau gimė JAV ar kuriame kitame krašte, toli nuo Lietuvos.

Tačiau jie taip pat yra lietuviai, nors kartais net lietuviškai gerai nemoka. Žinoma, yra daug ir tokių, kurie su lietuviškumu nenori turėti jokių reikalų. Jie JAV laiko savo tikrąją tėvynę. Jiems čia gerai, nes čia jų gyvenimas, mokslas ir ateities darbai. Vyresnieji išeiviai labai rūpinasi tokiu jaunimo nusietaikimu. Jie bijo, kad lietuviybė išeivijoje sunyks ir išmirs kartu su vyresniąja karta. Jie priekaištuoja jaunimui, kad per mažai rūpinamasi Lietuvos reikalais. Priekaištai ir visoki verkslenimai dažnai kaip tik turi atvirkščius rezultatus: tą jaunimą, kurį vyresnieji nori įjungti į lietuvišką veiklą, visiškai nuo jos atstumia. Jaunimas nemėgsta, kad būtų verčiamas ką nors atlikti, arba kad jam būtų priekaištaujama.

Man atrodo, kad ir vyresnieji, ir jaunimas dažnai nesupranta tikrosios išeivijos reikšmės. Ko mes čia esame, ir ką mes turime atlikti.

Aš mėginsiu šiuo klausimu pareikšti savo mintis ir

nuomonę. Bet pirmiausia kyla keli klausimai: 1) kokia yra dabartinių išeivių lietuvių tautinė sąmonė? 2) Ar ta tautinė sąmonė stiprėja, ar silpnėja? 3) Jeigu lietuviška veikla išeivijoje prastėja, kokia yra lietuviybės ateitis išeivijoje? 4) Ar verta tiek daug dėmesio kreipti į lietuviybės išlaikymą išeivijoje?

* * *

Mes visi žinome, kodėl 1944 metais toks didelis skaičius lietuvių paliko savo tėvynę: jie bėgo nuo komunistinio teroro, norėdami išsaugoti savo gyvybę. Jie paliko visą savo turtą, savo namus ir ūkius, nes niekas nebuvo svarbiau už laisvę ir gyvybę. Tuo metu niekas nieko kito ir negalvojo, tik apie savo ir savo šeimos saugumą. Tėvai ir seneliai man pasakoja, kad tuo laiku žmonės nemanė ilgai svetimuose kraštuose pasilikti. Jie tikėjo, kad karas greitai pasibaigs ir visi vėl grįš į savo tėvynę. Bet taip neatsitiko. Karas, tiesa, pasibaigė, bet tėvynė liko pavergta iki šiandien. Neatrodė, kad ji greitai laiku bus išlaisvinta, nors nuo karo pabaigos praėjo apie 40 metų.

Pabėgėliai lietuviai rado naujus namus, naujus darbus. Jie įsikūrė neblogai naujuose kraštuose.

Vis tiek, net ir po 40 me-

Paulius G. Bindokas.

tų, daug kas klausia: kodėl visa tai įvyko? Koks tikslas buvo tokią didelę tautos dalį išrauti iš savo žemės ir persodinti į kitus kraštus?

Aš manau, kad yra tokia, labai svarbi priežastis, nors jos kartais žmonės nemato. Mes išeiviai lietuviai turėjome padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę, kaip 1918 metais padėjo tuometiniai išeiviai lietuviai, kurie gyveno Amerikoje ir kituose pasaulio kraštuose.

Toks yra išeivijos lietuvių tikslas. Ta pirmoji lietuvių išeivių grupė (arba banga, kaip mėgstama vadinti) šio šimtmečio pradžioje iškeliavo į užjūrius dėl dviejų priežasčių: 1) nenorėjo tarnauti rusų caro kariuomenėje ir gyventi okupuotame krašte, kur buvo varžoma spaudos ir kultūros laisvė, 2) ieškojo geresnio pragyvenimo Amerikoje, kur buvo daug darbų ir žmonės gerfai uždirbo.

Tūkstančiais atvykę už jūrų marių jie suvaidino labai svarbią rolę Lietuvos nepriklausomybės atgavime 1918 metais.

Jie surinko milijonus dolerių aukų ir taip pat kitokių materialinių gėrybių padėti Lietuvos valstybei atsistatyti. Dar svarbiau: jie rašė laiškus, siuntė telegramas Amerikos valdžiai ir surinko milijoną parašų po peticija, kad Amerikos vyriausybė pripažintų Lietuvą nepriklausoma valstybe de jure. Tai yra legalia ir lygiateise su kitomis lais-

vomis Europos tautomis.

Nors tie pirmieji lietuviai ateiviai buvo mažai mokyti ir labai neturtingi, jie turėjo stiprią tautinę sąmonę ir suprato savo paskirtį, gyvenant svetimame, galingame ir turtingame krašte: jie turėjo padėti savo vargstančiam pavergtam kraštui prie Baltijos jūros. Be jų pagalbos vargiai Lietuva būtų atsistatiusi, o Amerikos vyriausybė galbūt dar ilgai (o gal ir niekuomet) nebūtų pripažinusi Lietuvos nepriklausomybės de jure. Su Amerikos lietuvių ateivių pastangomis, tai įvyko tik po ketverių metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo — 1922 m.

(Pabaiga kitame numery)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

O.D.-I.D. OPERATOR

"WOULD YOU LIKE TO LIVE IN FLORIDA?" — We need experienced O.D./I.D. Grinder for first class tool shop. 55 hour. Modern equipment. Fort Lauderdale area. Contact: CONTROL MACHINING. Call collect, 305-421-8100. (14-17)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED BLOW MOLD MAKERS

Capable of complete manufacturing of blow molds. Salary open. Good benefits. Los Angeles area. Will help with relocation. Send Resume to M.B.K. INDUSTRIES, 7631 Alabama Ave., Canoga Park, CA. 91304. (13-15)

Dvidešimt tretysis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

Tema. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiui įteikti data 1985 m. birželio 15 d.

Adresas rankraščiui siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Sąlygos. Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Poetas K. Bradūnas literatūros pamokoje su Kr. Donelaičio lit. mokyklos 8 kl. mokiniais.
J. Tamulaičio nuotr.

POETAS BENDRAUJA SU MOKINIAIS

I Kr. Donelaičio aukštesniosios lit. mokyklos 8-ją klasę kovo 9 d. atsilankė visiems gerai žinomas poetas Kazys Bradūnas. Mokyklų direktorius J. Širka supažindino mokinius su poetu, o K. Bradūnas padėjo literatūros mokytojai R. Kučienei už pakvietimą kalbėti apie poeziją Kr. Donelaičio mokykloje.

Svečias savo kalbą pradėjo apie poeziją ir kompiuterius. Anksčiau vaikai, neturėdami jokių žaidimų, skaitydavo arba rašydavo rašinius ir eilėraščius. Dabartiniais laikais vaikai turi daugelį žaidimų ir dar kompiuterius. Poezija ir kompiuteriai — tai skirtingos temos, kurios neturi jokio panašumo.

Poetas toliau sekė pokalbį su jeliais pasakojimais apie Amerikos poetus: Edgar Allen Poe ir Carl Sandburg, kurie yra gerbiama amerikiečių. Jų kapus aplanko daugelis turistų.

Poetas Bradūnas kalbėjo, kad dažniausia geriausia poetų poezija yra sukurta išeivijoje. Taip pat priminė, kad yra didžiausia garbė tautai, kurios rašytojai arba poetai apdovanojami

Nobelio premija. Poetas sakė, kad viską galime paverstį poeziją — reikia tik turėti talentą. Jo knygoje eilėraščiai turi daugiau negu vieną temą. K. Bradūnas pasakojo, kaip jis lankėsi Kongreso bibliotekoje Washington, D. C. Bibliotekoje jis surado visas savo parašytas poezijos knygas. Poetas taip pat skaitė savo poeziją vaizdajuostės įrašymui.

Toliau poetas K. Bradūnas gražiai ir jausmingai paskaitė savo kelis eilėraščius: "Partizanų baladė", "Pilėnai", "Užeigoje prie Vilniaus vieškelio" ir "Krauju krikštyti". Poetas perskaitė "Krauju krikštyti" lietuviškai, o mokinė R. Polikaitytė — angliškai. Poetas daug rašo savo eilėraščiuose apie žemę. Eilėraščiuose atsispindi meilė tėvų žemei Lietuvai ir lietuvių prisirišimas prie žemės. Kai kurie eilėraščiai parašyti poeto draugų prisiminimui arba tikrų atsitikimų įvykiui.

Poetui Bradūnui baigus kalbėti, mokiniai pradėjo statyti klausimus. Paklaustas kodėl mėgsta vartoti tautosaką, poetas atsakė, kad žmogus nuo pat mažų dienų susitinka su tautos-

ka. Poeto mama ir močiutė dainuodavo dainas ir sekavo pasakas, kai jis buvo mažas. Šis vaizdas buvo jo pirmutinis tautosakos vaizdas. Jeigu poetas ar rašytojas nori būti autentiškas kalbos, savo tautos atstovas, jis turi ieškoti kuo skiriasi jo tauta nuo kitų tautų pasaulyje. Pasirinkta tema turi simbolizuoti tą kraštą. Todėl poetas Bradūnas pradėjo rašyti tautosakos motyvus savo eilėraščiuose. Kiekviena poeto parašyta knyga yra pavergtoje Lietuvoje. Poeziją pradėjo rašyti ir spausdinti, būdamas 15 metų. K. Bradūno eilėraščiai yra išversti į anglų, vokiečių, latvių, lenkų ir rusų kalbas. Poetas Bradūnas yra parašęs 14 poezijos knygų, iš kurių 9 yra laimėjusios premijas. Taip pat redagavęs antologijos ir kitas knygas. Paklaustas ar dabar ką nors rašo, poetas atsakė: 1987 m. bus 600 metų sukaktis nuo Lietuvos krikšto. Poetas Bradūnas šiai progai yra pramatęs išleisti knygą, kuriai net pavadinimą yra parinkęs: "Krikšto vanduo Joninių naktį".

Svečias pasirašė į mūsų literatūros knygas, kad nepamirštume šio prasmingo susitikimo. Paulius Bindokas mokinių vardu padėjo mielum poetui Kaziui Bradūnui už atsilankymą į mūsų klasę ir už įdomų poezijos pokalbį. Mes mokiniai esame dėkingi literatūros mokytojai R. Kučienei už suteiktą mums progą susitikti ir pasišnekėti su poetu Kaziu Bradūnu.

Vida Brazaitytė
Kr. Donelaičio
aukštesniosios lit.
mokyklos, 8 kl. mokinė

BOSTON

NAUJA LB BOSTONO
APYLINKĖS VALDYBA

LB Bostono apylinkės metinis susirinkimas įvyko kovo 24 d. šv. Petro parapijos salėje. Susirinkimą atidarė apyl. pirm. Henrikas Čepas. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė Brutėnį Veitą, o sekretoriauti

Eleną Juciutę. Pranešimus padarė buv. pirm. Danielius Averka, pirm. Henrikas Čepas, išd. Kazys Bačanskas ir apygardos pirm. Česlovas Mickūnas. Buvo aptarti ateinantiems metams darbų planai.

I naują valdybą išrinkti: Brutėnis Veitas, Kazys Bačanskas, Darius Ivaška, Šarūnas Norvaiša, Marius Žiaugra, Gintaras Čepas ir Rimvydas Veitas.

I revizijos komisiją: Romas Veitas, Bronius Galinis ir Gediminas Ambraziejus.

PARENGIMAI

• Balandžio 13 d. 7:30 val. vakare Kultūrinis subatvakaris specialiai prisiminti dail. Viktorą Andriųšį, kurio gyvenimo pėds-

kai yra palikti jo darbuose ir Subatvakarių salėje.

• Balandžio 20 d. 2:30 val. LMF Bostono klubo susirinkimas. Programoje: kalbės aktorė Aleksandra Gustaitienė tema "Vienišo vyro gyvenimas". Visi yra kviečiami.

PALTINAI KONCERTUOS

Muzikas Arvydas ir sol. Nelė Paltinai, Margučio kviečiami, trečią kartą atvyksta į JAV.

Balandžio 14 d. 2:30 val. p. p. koncertuos Floridoje Miami lietuvių klube.

Balandžio 17 d. Floridoje St. Peterburgo lietuvių klube.

Balandžio 21 d. 3 val. p. p. Chicagoje Jaunimo Centre.

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų naujoji valdyba: vicepirm. Aloyzas Pečiulis, išd. Vincas Juodvalkis, sekr. Bronius Dūda, pirm. Jonas Petronis ir vicepirm. Ramūnas Bražėnas.

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

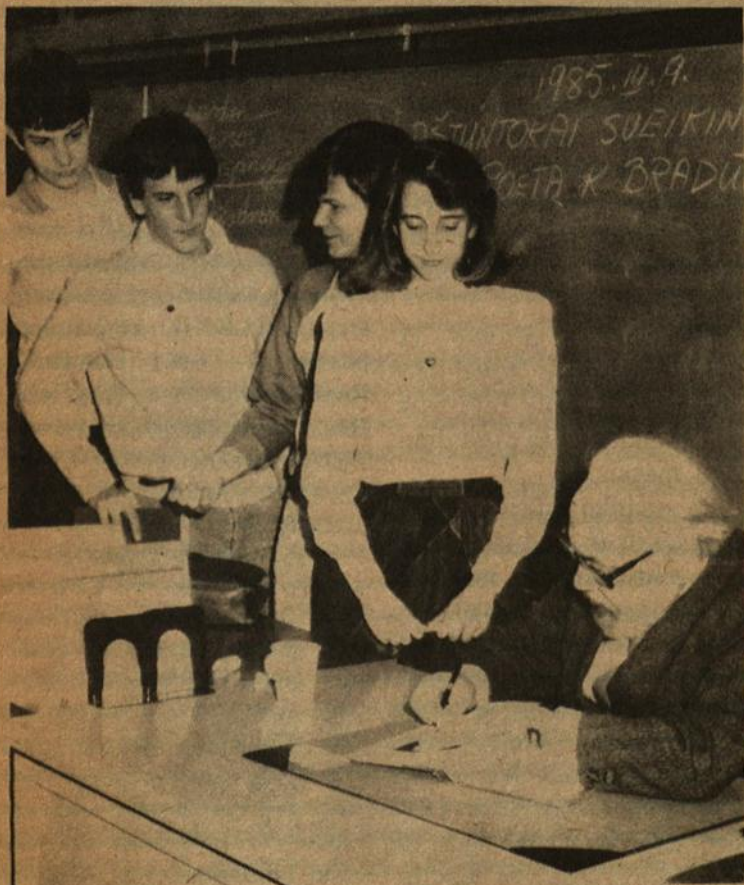
Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

K. Bradūnas pasirašo į literatūros vadovėlius V. Brazaitytei, A. Kirkliui, G. Šlapauskui ir P. Rūbui. J. Tamulaičio nuotr.

Kaziuko mugė Clevelande

Kai kasmet laisvojo pasaulio skautai kovo mėnesyje rengia grandiozines Kaziuko mugės, visuomenei parodydami savo darbo vaisius, savo rankomis pagamintais darbais surenka lėšas stovykloms ir kitiems savo organizacijos reikams, nenoromis kyla mintis giliau pažvelgti į Kaziuko mugės. Kažkodėl, net ir Lietuvių Enciklopedija (žiūr. XI — 300) vengia minėti tą faktą, kad šv. Kazimieras, mūsų taip iškilmingai pagerbtas šventasis ir Lietuvos skautų globėjas, per visą lietuviškosios skautijos egzistavimo laikotarpį buvo skautų laikomas pagarboje ir Kaziuko mugės, kilusios iš Vilniaus šv. Kazimiero šventės proga, neatskiriama skautijos veiklos dalis. To niekur nebuvo paminėta per ilgiausius šv. Kazimiero minėjimų reportažus ir skautai nebuvo įtraukti į jokių garbės sąrašus, kaip išskirtini šv. Kazimiero gerbėjai.

Šv. Kazimiero šventės proga Kaziuko mugės-turgūs Vilniuje vykdavo kasmet su būdelėmis ir pardavimo stalais, ant kurių buvo išdėstomi medžio dirbiniai, pintinės, kepiniai, jų tarpe ir populiariai riestainiai. 1940 metais vien iš Kauno į Kaziuko turgų suplaukė virš 10 tūkstančių lankytojų. Aišku, sovietų okupacijos dėka ir toji sena tradicija tapo panaikinta.

Lygiai taip ir dabar per Kaziuko mugės suplaukia dideli būriai lietuvių. Š. m. kovo 24 dieną Dievo Motinos parapijos salėje surengta Clevelando skautijos Kaziuko mugė ir vėl pasižymėjo dideliu lankytojų skaičiumi. Kaip paprastai, dailiai išdekoruotoje salėje buvo daug medžio dirbinių, juostų, margučių, koplytė-

lių, rankdarbių ir "baronų". Vistik norėtusi, kad šitas žodis nebūtų vartojamas, jo vietoje tą "skanumyną" vadintume tradiciniu "riestainiu"... Tačiau atskirų skautiškų paviljonų pavadinimai, kaip Žemyna, Širvinta, Aušrinė, Vytautė, Mindaugas ir kiti nenoromis nukelia mintis į mūsų senovę ir lietuviškos kultūros bei mitologijos versmes.

Po pamaldų salėje susirinkus gausiems mugės lankytojams, aptvėrus mugės paviljonus žaliu kaspinu, įvyko iškilmingas atidarymas, kurio oficialią dalį pravedė skautininkė Virginija Juodiškaitė. Maršo muzikai pasigirdus, į salę pradėjo žygiuoti skautų vienetų paradas, vedamas vyr. sk. Rimos Apanavičiūtės. Publika plojo į taktą, pasitikdama mūsų jaunąją skautijos prieauglį. Pilėnų tuntą darniai vedė ir komandą davė prityręs skautas Linas Biliūnas. Taip pat dalyvavo Martyno Jankaus vardo jūrų budžiai, kuriuos vedė Džinaras Kižys. Tenka apgailestauti, kad tas gražus būrys neturėjo jokios uniformos. Toliau buvo prista-

LSS Vyr. skautininkė vs S. Gedgaudienė, asistuojant Neringos tunto tunt. ps D. Vodopalienei ir Pilėnų tunto tunt. s. R. Belzinskui, atidaro Kaziuko mugę perkirpdama juostą. Kairėje D. Butkutė padavusi žirkles.

Skautiška šeima... Taraška su penkiais savo sūnumis skautais.

toliau sėkmingai dirbtumėte Dievo, Tėvynės ir artimo tarnyboje".

Po atidarymo svečiai ir lankytojai pasipylė, kaip Baltijos banga, po mugę, pirkdami skautų darbelius, užkandžiaudami riestainiais ir stebėdami skautų darbo vaisius.

Parapijos svetainėje vyko skautų tėvų komiteto pagaminti pietūs, o uniformotas jaunimas kruopščiai ir tvarkingai tvarkė stalus, nurinkdamas naudotus indus, šakutes, puodukus. Dvi

Prie skautininkių draugovės turtingo stalo: M. Kižienė, pirm. J. Budrienė, A. Muliolienė ir E. Nainienė.

Vyr. skautininkė S. Gedgaudienė (vidury), su Vid. Rajono vadeivom A. Izokaitiene ir G. Deveikiu.

Vidurio rajono vadeivė A. Izokaitienė ir LSS kontrolės komisijos pirm. A. Jarūnas prie Mindaugo draugovės stalo.

tyti garbės svečiai: naujoji Sesių vyr. skautininkė v. s. tn. Stefa Gedgaudienė, lydima vadijos narių, Laimutės Kormos, Julijos Taorienės ir iš Chicagos atvykusios Vidurio Rajono Vadeivės A. Izokaitienės bei skautininkų — Gedimino Deveikio ir vidurio rajono vadeivos Antano Jarūno. Vyriausioji skautininkė Stefa Gedgaudienė, nuo pat atvykimo į Naująjį Pasaulį apsigyvenusi Clevelande, savo veikla Sesių rajone yra gerai pažįstama, todėl jos trumpas sveikinimo ir atidarymo žodis buvo paprastas ir nuoširdus. "Smagu būti pakviestai atidaryti Kaziuko mugę savo namuose, kur nereikia prisistatyti. Iš visos širdies linkiu, kad tėvynės meilės žiežirba degtų jūsų širdyse ir kad

mažos skautukės taip sąžiningai ejo savo pareigas, kad aš nuo jų turėjau labai atkakliai ginti savo nebaigto valgyti torto likučius... Tvarka buvo puiki.

Antrą valandą salėje buvo trumpa programa, kuriai vadovavo v. s. Audra Nasvytytė. Skautės ir skautai be dirigento sudainavo keletą skautiškų dainų. Prieš programą buvo loterija. Programos metu pastebėjau kelias nematytas jaunas skaites ir supratau, kad tai taip pat būta viešnių iš Chicagos. Pasiteiravus patyriau, kad Loreta Deveikytė, Rima Striputė ir Meilė Biškevičiūtė, atstovavo Aušros Vartų tuntui, o Viktorija Meilytė — Kernavės tuntui. Buvo nepaprastai malonu matyti mūsų (Nukelta į 14 psl.)

Chicagietės skautės atsilankiusios į Kaziuko mugę Clevelande.

Kaziuko mugė...

(Atkelta iš 13 psl.)

sų jaunas skautės, atvykusia į "kaimyninę" mugę viešnių vaidmenyje, nes paprastai jaunimas mėgsta pašvęsti savo savaitgalius mieliau ten, kur jis gali viešai pasirodyti.

Mugę galima būtų laikyti pavykusia, nes negalima neįvertinti padėtų pastangų, ir įdėto darbo. Tačiau apgailestauti tenka, kad to darbo svarbiausieji organizatoriai, t. y. Pilėnų ir Neringos tuntų vadovai nebuvo viešai visuomenei pri-

Virtuvėje karšta... S. Žiedonienė ir D. Penkauskienė rūpinosi, kad "alkani" būtų pavalgydinti...

statyti, kad bent vieną kartą metuose ir jie būtų pagerbti už jų neįvertintą pasišventimą ir pastovų ne-

LIETUVIAI BURIUOTOJAI LIŪDI PROVIZ. KAZIMIERO MAŽONO

Lietuvos buriuotojų šeima neteko pioneriaus — garbingo buriuotojo. Savo jaunystėje proviz. Kazimieras Mažonas praleido Palangoje. Jam nebuvo svetimas Baltijos jūros bangų ošimas. Grįžus Klaipėdos kraštui prie Lietuvos, jis buvo pirmas, kuris atvykęs į Klaipėdą, įsikūrė nusipirkęs vasitinę. Jis turėjo didelį pasitikėjimą ne tik lietuvių, bet ir vokiečių tarpe.

Bet jį traukė pajūris. Dažnai vykdamas keltu į Smeltinę, jis stebėdavo kaip vietinio vokiečių jachtų klubo nariai Kuršių marėse buriuodavo. Ar mūsų jaunimas ir mes negalime turėti tą patį malonumą? Šaukiamas lietuvių besidomaujančių buriavimo sportu susirinkimas ir 1928 metais įsteigiamas Klaipėdos Jachtų Klubas.

Klubas yra, bet jachtų nėra. Proviz. K. Mažonas nuperka iš vokiečių jachtų klubo jachtą "Sturm Vogel". Iš audringo vardo tampa "Gulbė". Proviz. K. Mažonas organizuoja pirmą tolimojo plaukiojimo kelionę. Po visų pasiruošimų 1931 m. "Gulbė" pasileidžia į Suomiją, Estiją. Aplankyti jacht klubai, pasikeista vimpilais ir po pirmo "kelionių krikšto" grįžtame namo.

1932 m. vėl organizuojama kelionė į Borgholm — Kopenhagą, kur vėl aplankyti buriavimo klubai, pasikeista vimpilais ir laimingai grįžtame namo. Padaryta 900 mylių kelionė. Proviz. K. Mažonas turi naujus planus šį kartą aplankyti lietuvišką koloniją Londone, Anglijoje.

Vyksta stropus pasiruošimas tai kelionei, nes priešakyje yra šiaurės jūra, ku-

Proviz. Kazimieras Mažonas

ri nepasižymi ramumu ir Atlantas.

1933 m. pakeliamas inkaras ir "Gulbė" pasileidžia į tolimą kelionę. Viskas praėjo kaip proviz. K. Mažonas numatė, tik buriuojant iš Londono į Oslo užėjo stipri audra ir nulaūžė stiebą. Nežiūrint to, buriuotojai savo tikslą pasiekė, stiebas sutvarkytas ir galima kelionę tęsti.

Ir šitoje kelionėje buvo su klubais pasikeista vimpilais. Visus kelionės vimpilus bei dovanas proviz. K. Mažonas nepasilaikė sau, o dovanojo Klaipėdos Jacht klubui. Ir koks buvo svetimųjų buriuotojų nustebimas, kai Klaipėdoje vyko Tarptautinė regata 1938 m. Jie rado Klaipėdos Yacht klubo patalpose tiek daug vimpilų ir kitų klubų dovanas.

Prisilaikant buriuotojų tradicijų ir pradedant šių metų buriavimo sezoną, paskirkim vieną dieną pagerbimui seno Lietuvos pioneriaus buriuotojo, nuleiskim mūsų vimpilą ir vėliavą. O, mūsų mielam senam buriuotojui teburnie lengva šio krašto žemelė.

L. Knopfmilleris

dėkingo darbo vykdymą. Jei skautiškas kuklumas ir nereikalauja reklamos, tai vistiek būtų svarbu eiliniam visuomenės nariui bent iš tolo pažinti Neringos tunto tuntininkę ps. Danguolę Vodopalienę ir Pilėnų tunto tuntininką ps. Remigijų Belzinską. Tuntui vadovauti reikia daug ištvermės ir jėgų bei tikro skautiško idealizmo. Jų darbui palengvinti yra būtina ištvermės ir jėgų bei tikro skautiško idealizmo. Jų darbui palengvinti yra būtina pastovi tėvų ir visuomenės talka, be kurio jokia organizacija egzistuoti negali. Gi atsižvelgiant į skautybės auklėjimo principus, kuriuose glūdi visi pilnutinio žmogaus asmenybės ugdymo elementai, skautija yra reikalinga ne vien paramos, bet ir moralinio įvertinimo.

(amb)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED
TOOL AND DIE MAKER
Applegate Tool Co., an employee owned Texas Corp. engaged in the manufacture of mechanical and electro mechanical components, assemblies and products has need of TOOL AND DIE MAKER. Paid holidays & vacation, income protection plan, employees stock ownership plan. EOE. Applegate Tool Co. 309 Industrial Blvd., Austin, Tx. 78745. Or call Bob Schultz at: 512-447-5555.

(9-14)

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

• JAV LB XI Tarybos rinkimai visuotinu slapto balsavimu vyks š.m. gegužės 18-19 dienomis.

Clevelando apylinkės rinkimų komisiją sudaro: Petras Bielinis - pirmininkas, Mečys Aukštuolis, Albina Bakūnienė, Stepas Butrimas, Algis Miškinis, dr. Danutė Stankuvienė ir Gintas Taoras.

Visi Clevelando apylinkės lietuviai maloniai prašomi rinkimuose dalyvauti. Rinkimų būstinės bus paskelbtos vėliau.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDO PARENGIMAI

• BALANDŽIO 13-14 D. dail. Domšaičio paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje Ruošia Lietuvos Fondas ir LB Clevelando apylinkė.

• BALANDŽIO 21 D. Dievo Motinos parapijoje popietė su Grandinėle ir parapijos chorą.

• BALANDŽIO 27 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos parengimas.

• GEGUŽĖS 4-5 D. Ateitininkų šeimos metinė šventė.

• GEGUŽĖS 11 D. LB Kul-

ŠV. VELYKŲ

proga sveikiname savo klientus,

gimines ir draugus.

PATRIA
KRIPAVIČIŲ ŠEIMA

TAUPA

VIENTELIS LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS
OHIO VALSTIJOJE.

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119

BŪSTINĖ: Dievo Motinos parapijos patalpose.

SKYRIAI: adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose,
(Lietuvių Namai) ir šv. Jurgio parapijoje.

Tel.: 692-3253, 531-8687, 442-9091.

PATARNAVIMAI

MOKAME:	METINIS	
	KURSAI PRIEUGLIS	
	Galioja nuo bal. 1, 1985	
TAUPYMO CERTIFIKATAI:		
(\$3,000 ar daugiau)		
12 mėn.	9.5%	9.84%
6 mėn.	9.0%	9.31%
SUPER-SHARE		
(\$2,000 ar daugiau)		
Reg. indėliai	8.5%	8.77%
(\$100 ar daugiau)	6.0%	6.14%

SKOLINIAME: Automobiliams, namų pagerinimui, asmeninės paskolos.

NUOŠIMČIAI MAŽESNI, SĄLYGOS GERESNĖS.

Smulkesnės informacijos teikiamos TAUPŲS raštinėje.

TAUPŲS DARBO VALANDOS

Treč. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose.

Sekmadieniais nuo 11 iki 1 val. p. p.

Dievo Motinos ir šv. Jurgio parapijose.

Taupykite ir skolinkitės tiksliai TAUPŲJE

Visos santaupos apdraustos su National Deposit
Guarantee Corporation.

Dailininkės su atvykusiais į parodą svečiais: dail. Regina Petrutienė, kun. G. Kijauskas, S. J., dail. Danguolė Stončiūtė-Kuolienė ir I. Bublėnė.

Pasisekusi dailės meno paroda

ALDONA ZORSKIENĖ

Clevelando Lietuvių namuose kovo 9-10 dienomis, Korp! Giedra surengtoje parodoje, Clevelando visuomenė gerėjosi Danguolės Stončiūtės-Kuolienės grafika ir Reginos Petrutienės medžio dirbiniais. Šeštadienio vakare, parodą atidarė LB Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė, supažindindama su dailininkėmis ir jų kūryba.

Danguolė Stončiūtė-Kuolienė pradėjo studijuoti grafikos meną dail. V. Petravičiaus studijoje dar būdama pradžios mokyklos mokinė. Mundelein kolegijoje, Chicagoje, baigė dailės meno studijas su bakalauro laipsniu ir toliau gilino mokslą Chicagos Meno Institute. Jos pirma asmeninė paroda įvyko 1974 m. Mundelein kolegijoje. Danguolė dalyvavo įvairiose lietuvių

ir amerikiečių parodose Chicagoje, Toronte, Bostone, Kennebunkporte ir New Yorke. 1982 m., Duxbury, Mass., kur tuo metu Kuolų šeima gyveno, vietinė meno sąjunga jos darbus pagerbė atskira premija. Taip pat 1982 m. New Yorke, lietuvių surengtoje parodoje, jos darbai buvo atžymėti garbės pažymėjimais. Dailininkė iliustruoja žurnalus Ateitį ir Eglutę ir yra sukūrusi viršelius ir iliustracijas visai eilei lietuviškų knygų.

Šioje parodoje grafikė, Danguolė Stončiūtė-Kuolienė išstatė 26 kūrinius — lino raizinius, litografijas, monotipus, ofortus ir plastigraviūras. Jos darbai pasižymi tematikos įvairumu, piešinių ryškumu, ir plokštumų išbalansavimu. Ji pristato gamtą ir žmogų kaip savąją tikrovę, ir jos subtili vizija skleidžiasi iš kiekvieno abstraktaus kūrinio. Oforte, "Augimas", trapūs daigai sutelkę visas savo augališkas jėgas kovoje kovoja su negailestingu, kietu žemės sluoksniu, kad kuo greičiau išvystytų saulę. Koks paprastas, bet esminis išreiškimas amžinosios kovos.

Plastigraviūra pasižymi grafikės ieškojimais ir atradimais. Vaizdai išbrėžti plastiko plokštėje, išryškin-

ti spalva, ir įrengti juodame fone sukuria paslaptingą ir pasakišką viziją.

Regina Petrutienė yra medžio deginimo specialistė, pirografė. Šiuo metu ji susidomėjo, talkindama skautiškoms Kaziuko mugėms. Šeimą paauginusi, ėmė lankyti medžio apdirbimo kursus ir visą laisvalaikį skyrė pirografijai. Jos darbai pasižymi tradicine lietuvių liaudies ornamentika, darniai sukompanuota ir išradingai pritaikyta kiekvieno medžio dirbinio paviršiui bei formai. Su individualiomis parodomis bei paskaitomis apie pirografiją, Regina yra apkeliavusi daugelį lietuviškų kolonijų. Gyvendama Washingtone, ji priklauso Maryland Craftsman Guild ir dalyvauja amerikiečių rengiamose parodose. Ji 1979 m. yra laimėjusi Aukso medalį už savo medžio darbus Valstybės Departamento surengtoje parodoje. Jos lietuviškais raštais išmarginti margučiai yra puošę Baltuosius Rūmus Velykų metu.

Šioje parodoje, pirografė Regina Petrutienė išstatė didelį rinkinį medžio dirbinių — sagutės paveikslus ir net kraičio skrynią. Visi puošėsi tautiškais raštais ar stilizuotais vaizdais išdegingintais medyje, kartais išryškintais spalva. Geometrinės formos, paukščiai, ir gėlės, o ypač tulpės, kartojasi įvairiais variantais jos kūriniuose. Kiekviena kompozicija išsvajota, pergaltota ir pritaikyta daikto formai ir paskirčiai. Kūrinys "Irisai" skyrėsi iš kitų, nes augmenija buvo ne stilizuota, bet natūrali. Trys švelnūs ir trapūs vos prazydę irisų žiedai skleidė pavasario ilgesį.

Per parodą pravestose loterijoje Danguolės Stončiūtės-Kuolienės grafiką laimėjo Diana Mayes, o Reginos Petrutienės medžio dirbinį — Ada Stungienė.

Paroda turėjo gražų pasisekimą. Apsilankė virš 300 svečių. Daugelis jų praturtėjo dailininkų kūriniais.

Dailininkės su Korp. Giedra valdyba: R. Petrutienė, A. Stungienė, D. Stončiūtė-Kuolienė, T. Kalvaitienė ir R. Balytė.

tūros Tarybos premijų įteikimas Dievo Motinos parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 12 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 18-19 D. Skautų Židinio parengimas.

• GEGUŽĖS 25-26 D. Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Clevelande.

• BIRŽELIO 1 D., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos salėje Chicagos skautės ir skautai suvaids Balio Sruogos vaidinimą "Užgavėnės bendrabutyje ties kreivuoju tiltu". Režisuoja Dalia Sruogaitė-Bylaitienė. Rengia Clevelando skautininkų draugovė.

• BIRŽELIO 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimas.

• BIRŽELIO 16 D. Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos 20 metų veiklos sukačių mokinių recitalis.

• LIEPOS 14 D. Lietuvių Pensininkų klubo gegužinė Dievo Motinos parapijoje.

• LIEPOS 21 D. Balfo gegužinė prie ežero.

• LIEPOS 28 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero spaudai paremti.

• RUGPIŪČIO 1-4 D. Old World festivalis East 185 gatvėje.

• RUGPIŪČIO 4 D. ežero pakrantės Ramovėnų gegužinė.

DIRVA

MIRĖ

• Antanas Rinkūnas, 76 m. amž., pedagogas, Lietuvių Bendruomenės veikėjas, Toronte, nuo širdies smūgio mirė kovo 30 d. Palaidotas balandžio 1 d. .

• Petras Žilionis, 78 m. amž., gyvenęs New Yorke, mirė kovo 30 d. Liko žmona

Galia ir duktė Eglė. Nepriklausomoje Lietuvoje velionis tarnavo Užsienių reikalų ministerijoje.

• Reorganizuota Lietuvių Bendruomenė, kuriais vadovauja dr. Vytautas Dargis, išleido atsisveikinimą į lietuvių visuomenę, kviečiant susilaikyti šiais metais nuo

kelionių į ok. Lietuvą, kada okupantas įvairiom iškilimėms ruošiasi paminėti 45 metus "išlaisvinimo" sukaktį. Kviečia kelionę atidėti kitiems metams.

• Dr. Vytautas Tauras, Chicagoje, siūsdamas 50 dol. vykstančiam Dirvos vajui, linki redakcijai ir bendradarbiams nepavargti ir kaip iki šiol būti darbingiems puoselėjant Lietuvos auštančio laisvės ryto ryžtą ir viltį.

• Lietuvių kilmės jaunimui stovykla Dainavoje įvyks nuo rugpiūčio 11 iki 18 d. Visa programa vykdoma anglų kalboje, išskyrus dainas. Priimamas jaunimas nuo 8 iki 17 m. amžiaus. Registruotis pas J. Damušienę, 13255 Oak Ridge Ln., Lockport, Illinois 60441.

EKSKURSIJĄ Į EGIPTĄ...

"Lietuvos Atsiminimų" radijo direktorius, prof. dr. Jokūbas Stukas, organizuoja dviejų savaitių ekskursiją į Romą, Italiją, Kairą ir istorines vietas Egipto žemėje, taip pat į Jeruzalę, Betliejų ir Nazaretą, šventoje žemėje. Ekskursija ruošiamą š. m. birželio (June) 30 d. iki liepos (July) 13 d. Ekskursantai galės dalyvauti šv. Tėvo audiencijoje, ir aplankyti lietuvių šv. Kazimiero kolegiją Romoje. Praleidę naktį Kaire, plauks istorine Nilo upe pamatyti piramides ir kitas senos civilizacijos liekanas. Ekskursijos kaina tik \$1899 asmeniui, du vienam kambaryje. Dėl informacinės ekskursijos brošiūrėlės, kreiptis į Dr. J. Stuką, 234 Sunlit Drive, Watchung, New Jersey. Telef. (201) 753-5636.

• Lietuviška Kultūrinė radijo valanda, perduodama anglų kalba per Seton Hall Universiteto radijo stotį, 89.5 FM banga, nuo kovo 31 d., Verbų sekmadienio, bus transliuojama nauju laiku: sekmadieniais, 6:05 iki 7:00 val. vakaro. Programos laiko pakeitimas (anksčiau buvo 2:05 iki 3:00 val. p. p.) įvyks dėl to, kad sekmadienio popiečiais bus transliuojama universiteto beisbolo komandų rungtynės... Šiai programai jau 20 metų vadovauja prof. dr. Jokūbas Stukas.

• "Lietuvos Atsiminimų" radijo stotis, WEVD, 97.9 FM banga, žymiai padidino savo pajėgumą. Programos vedėjas dr. Stukas, kviečia ne tik Didžiojo New Yorko ir New Jersey lietuvių, gyvenančius toliau nuo Manhattano, bet taip pat Connecticut miestų lietuvių įsijungti į jo klausytojų šeimą. Gauta laiškų, kad programos girdimos Stamford, Darien, Bridgeporte, New Havene, Waterburyje. Šaunus balius, koncertas ir banketas, "Lietuvos Atsiminimų" radijo 44 metų

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti vajus

Atsiliepdami į Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti atsisveikinimą, sukelti Dirvai paremti 70,000 dol., aukojo šie asmenys:

(Pradžia Dirvoje Nr. 13)

Cezaris ir Genovaitė Modestai,	
St. Petersburg, Fla.	\$100.00
Ona Navasaitienė, Detroit, Mich.	100.00
Mykolas Karaitis, St. Petersburg, Fla.	100.00
Jonas Bivainis, Sarasota, Fla.	100.00
Juozas Žvynys, St. Petersburg, Fla.	100.00
Vincentas Gruzdys, St. Petersburg(Fla.	100.00
Antanas Gudonis, St. Petersburg, Fla.	100.00
Antanas Diškėnas, St. Petersburg, Fla.	100.00
Jonas Kalpokas, Tampa, Fla.	100.00
Sofija Jurkūnienė, Chicago, Ill.	100.00
Jonas Kirtiklis, St. Petersburg, Fla.	50.00
Juozas Babrys, Gulfport, Fla.	25.00
Kostas Andriuskevičius, St. Petersburg, Fla.	20.00
Vytautas Augustinas, St. Petersburg, Fla.	20.00
Jadvyga Povilaitienė, Omaha, Nebr.	20.00
Vladas Vailionis, Munster, Ind.	15.00
Antanas ir Marija Rudžiai,	
Blue Island, Ill.	100.00
Karolis Milkovaitis, Chicago, Ill.	20.00
ALT S-gos Elizabeth skyrius	100.00
Ignas Petrauskas, Chicago, Ill.	20.00
Juozas Matusevičius, Evanston, Ill.	35.00
Antanas Valiulis, Los Angeles, Calif.	50.00
Kazys Rožanskas, Chicago, Ill.	20.00
Rožė Kriaučiūnienė, Chicago, Ill.	5.00
Bronius Kviklys, Chicago, Ill.	20.00
Kazys Katilius, Villa Park, Ill.	10.00
Elena Gibisas, Chicago, Ill.	5.00
Liucija Hoffmanienė, Oak Lawn, Ill.	10.00
Antanas Pleškys, Chicago, Ill.	10.00
Juozas Mažeika, Chicago, Ill.	20.00
Vytautas Petrauskas, Chicago, Ill.	25.00
Mykolas Puskarskis, Chicago, Ill.	10.00
S. V. Ruibis, Chicago, Ill.	5.00
Bronė Motusienė, Cicero, Ill.	5.00
A. J. Simonaitis, Chicago, Ill.	20.00
Norman Buršteinas, Chicago, Ill.	50.00
Dr. V. Kaunas, Cicero, Ill.	100.00
Alg. Grybauskas, Chicago, Ill.	20.00
T. Straukas, Chicago, Ill.	5.00
Dr. Dubinskas, Chicago, Ill.	25.00
Janė ir Juozas Daunorai, Oak Lawn, Ill.	100.00
J. Yla, Chicago, Ill.	10.00
M. Tonkūnas, Chicago, Ill.	30.00
Jonas ir Anelė Gumbelevičiai,	
Winston, Org.	25.00
Dr. Vytautas ir Aldona Taurai, Chicago, Ill.	50.00

(Bus daugiau)

gyvavimo sukakčiai paminėti, yra ruošiamas gegužės (May) 11 d., šeštadienio vakarą, 7 val. 30 minučių, šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Newark, N. J. Programą atliks, dainuos ir gros populiarius dainos vienetą iš New Yorko, "Jinai ir Trys Gintarai". Kvietimai gaunami pas čių, šv. Trejybės lietuvių prof. dr. Jokūbą Stuką, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060.

A. A.

REGINAI LUKIENEI

mirus, jos vyrui JONUI LUKUI ir jo šeimai bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą

Kazimieras ir Elena
Pociiai

Mokytojui, rašytojui ir bendruomenininkui

A. A.

ANTANUI RINKŪNUI

mirus, jo žmoną ir šeimą nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdyba

Kap. JUOZUI BYLAI

iškeliauvus amžinybėn, liūdesio prislėgtą žmoną IEVĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos Elizabeth, N. J.
15 skyriaus
valdyba ir nariai

Buv. Lietuvos kariuomenės artilerijos kapitoniui

A. + A.

JUOZUI BYLAI

su šiuo pasauliu atsiskyrus, jo žmonai, mūsų mieliai IEVUTEI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Janė ir Edvardas
Šišai

PRANUI GRIGONIUI

mirus, jo žmonai ELEONORAI, sūnui JURGIUI ir dukrai VIDAI su šeimomis ir kitiems giminėms gilią užuojautą reiškiame

Kazys ir Jonė
Karaliai
Florida.